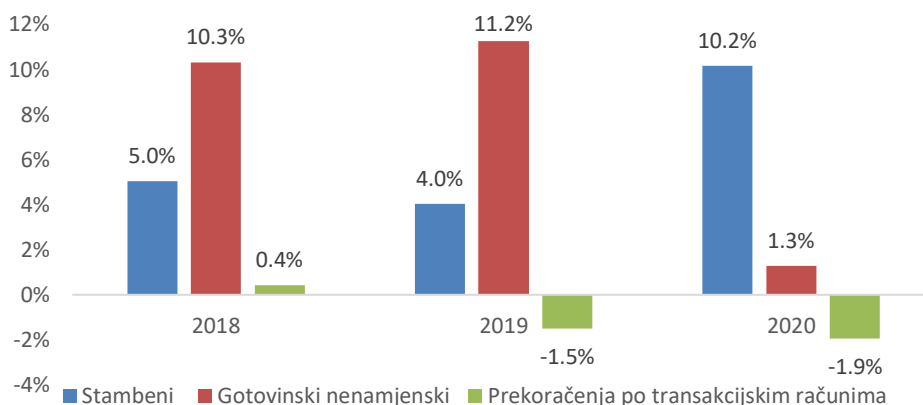

Rast kredita i rast omjera kapitala usprkos padu neto ukupnog prihoda za 8,5% i dobiti za 44%

Ova je kriza po mnogočemu posebna. Neki su sektori izrazito pogođeni (npr. turizam i ugostiteljstvo), dok neki drugi bilježe rast aktivnosti i zaposlenosti (npr. građevinarstvo i informacijsko-komunikacijske usluge). Slično dvojstvo se primjećuje unutar sektora banaka. Nastavak kreditnoga rasta i rasta omjera ukupnog kapitala, koji je dostigao povijesni maksimum od 25%, podsjećaju na pred-krizna vremena. S druge strane, oštar pad neto prihoda i dobiti podsjećaju na snagu COVID-19 recesije čiji će se utjecaj na banke očitovati punom snagom u nadolazećem razdoblju. Unatoč tome, kapitalna snaga i održavanje rasta depozita i kredita pokazuju da su banke sposobne podržati izlazak gospodarstva iz krize.

U listopadu 2020. nastavljen je rast kredita stanovništvu po međugodišnjoj stopi od 3,5%. Rast je očuvan zahvaljujući brzom porastu stambenih kredita po međugodišnjoj stopi od oko 10%. Nenamjenski gotovinski krediti koji su predvodili rast prije krize više nisu u prvom planu zbog smanjenja potražnje koje je potaknuto prirodnom oprezom građana u uvjetima COVID-19 recesije. U sektoru poduzeća stopa rasta kredita nastavila se kretati u pozitivnom teritoriju uz stopu rasta od 3,7%. Stopa rasta kredita državi zadržala se na relativno visokih 10,0%.

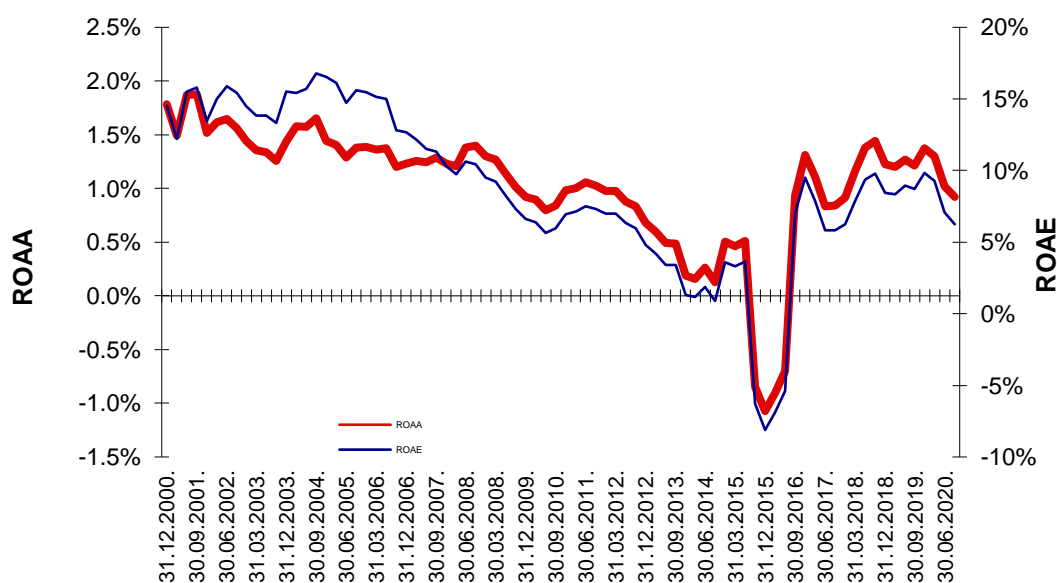
Međugodišnje stope rasta kredita stanovništvu prema vrstama u Q3 protekle tri godine

Usporedba tempa rasta kredita u državama članicama EU potvrđuje da se hrvatske banke nalaze u gornjim polovinama distribucija stopa rasta kredita stanovništvu i poduzećima, a kamratne stope su zadržane na niskim razinama, kao da je Hrvatska već uvela euro.

Opisani razvoj se dogodio usprkos značajnom smanjenju prihoda i dobiti banaka u Hrvatskoj. U trećem tromjesečju 2020. došlo je do daljnjeg smanjenja 12-mjesečne mjere profitabilnosti hrvatskih banaka. Godišnji povrat na prosječnu aktivu (ROAA) smanjen je s 1,03% na 0,9%, a povrat na prosječni kapital (ROAE) sa 7,10% na 6,23% od drugog do trećeg tromjesečja. To je treće tromjesečje zaredom u kojem se bilježi pad stopa dobiti. Omjeri profitabilnosti i dalje će se ubrzano smanjivati kako će pred-krizni kvartali izlaziti iz obračuna (sada se u obračunu nalaze još dva pred-korona kvartala, Q4 2019 i Q1 2020).

Stope povrata na aktivu (ROAA) i kapital (ROAE), 12-mjesečni pomični prosjek

Sljedeća tablica pokazuje tempo smanjenja bitnih izvora prihoda. Neto kamatni prihod je smanjen za 5,7% u prvih devet mjeseci 2020. u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Neto prihodi od naknada i provizija zabilježili su veće smanjenje (-12,4%), a kada se promatra samo treće tromjesečje padovi su bili još i veći. Ukupan neto prihod iz poslovanja smanjen je za oko milijardu kuna ili 8,5%, dok je međugodišnje smanjenje samo za treći kvartal iznosilo 10,9%.

	I-IX 2020	I-IX 2019	I-IX 2020 / I-IX 2019 u %	Q3 2020	Q3 2019	Q3 2020 / Q3 2019 u %
Kamatni prihodi	8.500.752	9.192.105	-7,5%	2.768.814	3.014.448	-8,1%
(Kamatni rashodi)	950.830	1.181.610	-19,5%	287.095	376.570	-23,8%
Neto kamatni prihod	7.549.922	8.010.495	-5,7%	2.481.719	2.637.878	-5,9%
Prihodi od dividende	47.394	675.296	-93,0%	5.966	202.625	-97,1%
Prihodi od naknada i provizija	3.426.431	4.111.477	-16,7%	1.292.427	1.680.485	-23,1%
(Rashodi od naknada i provizija)	1.037.325	1.383.802	-25,0%	440.008	675.988	-34,9%
Neto prihodi od naknada i provizija	2.389.106	2.727.675	-12,4%	852.419	1.004.497	-15,1%
Ostali dobici/gubici, prihodi/rashodi, neto	1.031.108	622.231	65,7%	364.149	312.932	16,4%
UKUPNI PRIHODI IZ POSLOVANJA, NETO	11.017.530	12.035.697	-8,5%	3.704.253	4.157.932	-10,9%
Operativni rashodi*	6.012.615	5.559.803	8,1%	2.008.203	1.856.922	8,1%
Ostali dobici/gubici, neto rezervacije i umanjenja vrijednosti	2.028.562	1.127.379	79,9%	710.589	786.846	-9,7%
DOBIT ILI (-) GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA IZ POSLOVANJA KOJE ĆE SE NASTAVITI	2.976.353	5.348.515	-44,4%	985.461	1.514.164	-34,9%
(Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s dobiti ili gubitkom iz poslovanja koje će se nastaviti)	477.511	807.332	-40,9%	172.515	212.478	-18,8%
DOBIT ILI (-) GUBITAK NAKON OPOREZIVANJA IZ POSLOVANJA KOJE ĆE SE NASTAVITI	2.498.842	4.541.183	-45,0%	812.947	1.301.686	-37,5%

Zanimljivo je da je neto dobit pala manje u trećem tromjesečju u odnosu na devetomjesečni kumulativ (-37,5% naspram -45%). To se objašnjava usporenim tempom ispravaka vrijednosti u trećem tromjesečju (umanjenja vrijednosti koncentrirana su u prvoj polovini godine). Treba očekivati da će se trend ispravaka vrijednosti na kraju godine ubrzati, jer je primjetno kvarenje kakvoće kreditnog portfelja. Omjer loših kredita u kreditnom portfelju stanovništva dostigao je 6,73% (naspram 6,47% na kraju drugog kvartala odnosno 6,13% na kraju trećeg kvartala 2019.), dok je omjer u kreditnom portfelju poduzeća iznosio 13,18%, što je neznatno više nego na kraju drugog kvartala (13,03%) i još uvijek manje nego krajem trećeg kvartala 2019. (15,48%). Određenu rezervu u pogledu spomenute najave omogućuje privremena relaksacija supervizorskih pravila koja je na snazi u cijeloj EU, pa tako i u Hrvatskoj. Time su omogućeni moratoriji i druge mjere pomoći dužnicima. Do kraja listopada banke su odobrile 78,7% zahtjeva građana mjereno ukupnim iznosom (5,2 milijarde kuna) za 22,074 klijenta. U sektoru obrta i OPG-a odobreno je 80,1% zahtjeva mjereno iznosom (950 milijuna kuna) za 1,183 klijenta, dok je u sektoru poduzeća vrijednosno odobreno najviše zahtjeva (17,3 milijarde kuna) ili 95,2% zatraženog iznosa za 2,869 korporativnih klijenata.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020/10
Ukupni depoziti kućanstava u mln HRK, stanje na kraju razdoblja	193.388	194.510	202.776	211.708	221.480
% rasta prema istom mjesecu prethodne godine	1,0%	0,6%	4,2%	4,4%	5,7%
u tome: devizni depoziti stanovništva	141.073	135.729	135.206	134.641	139.177
udjel deviznih depozita	72,9%	69,8%	66,7%	63,6%	62,8%
Ukupno odobreni krediti kućanstvima u bilancama banaka u mln HRK, stanje na kraju razdoblja	117.617	119.034	124.487	133.118	136.037
1. Potrošački krediti	18,0	16,2	13,1	13,3	11,1
2. Stambeni krediti	52.517,7	52.827,9	54.040,4	57.435,3	60.704,3
2.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	10.523,7	14.082,8	15.790,7	17.519,0	19.005,7
2.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	41.991,0	38.743,0	38.248,5	39.913,6	41.693,4
Od toga: uz euro	40.525,9	37.793,0	37.522,1	39.278,6	41.082,1
Od toga: uz švicarski franak	1.414,7	899,6	672,4	586,5	568,8
3. Hipotekarni krediti	2.227,5	1.970,7	1.901,8	1.882,8	2.004,6
4. Krediti za automobile	988,8	838,5	665,2	534,5	431,6
5. Krediti po kreditnim karticama	3.608,3	3.529,5	3.644,9	3.851,7	3.706,0
6. Prekoračenje po transakcijskim računima	7.423,6	6.995,2	6.855,3	6.759,4	6.848,3
7. Gotovinski nenamjenski krediti	40.745,6	42.955,4	47.716,0	52.940,8	52.849,9
7.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	23.528,7	28.843,3	34.409,3	39.724,6	41.178,3
7.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	17.216,8	14.108,4	13.303,4	13.213,2	11.668,6
Od toga: uz euro	17.151,7	14.053,8	13.269,3	13.170,7	11.632,1
7.3. Devizni krediti	0,1	3,6	3,3	3,0	3,0
8. Ostali krediti	10.087,1	9.900,7	9.650,2	9.700,2	9.481,5
8.1. Kunski krediti bez valutne klauzule	2.908,4	3.131,9	3.248,6	3.710,6	3.775,5
8.2. Kunski krediti s valutnom klauzulom	7.000,8	6.562,2	6.238,5	5.770,9	5.427,4
Od toga: uz euro	6.867,6	6.459,7	6.162,5	5.719,0	5.378,7
8.3. Devizni krediti	178,0	206,6	163,0	218,7	278,6
9. Udjel gotovinskih nenamjenskih kredita u ukupnim kreditima kućanstvima	34,6%	36,1%	38,3%	39,8%	38,8%
9.1. Udjel kunskih kredita bez valutne klauzule u gotovinskim	57,7%	67,1%	72,1%	75,0%	77,9%
9.2. Udjel kunskih kredita s valutnom klauzulom u gotovinskim	42,3%	32,8%	27,9%	25,0%	22,1%
9. Udjel stambenih kredita u ukupnim kreditima kućanstvima	44,7%	44,4%	43,4%	43,1%	44,6%
9.1. Udjel kunskih kredita bez valutne klauzule u stambenim	20,0%	26,7%	29,2%	30,5%	31,3%
9.2. Udjel kunskih kredita s valutnom klauzulom u stambenim	80,0%	73,3%	70,8%	69,5%	68,7%

Izvor: HNB, Tablica D5c

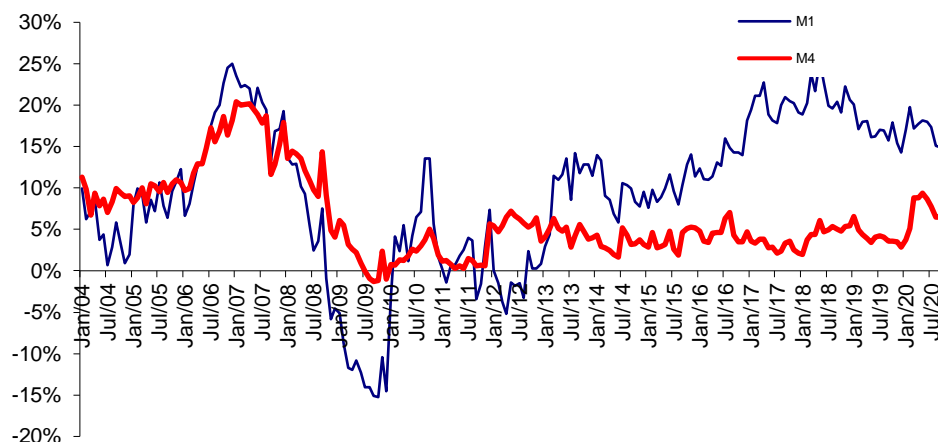
SADRŽAJ

IZVORI SREDSTAVA BANAKA	5
PLASMANI BANAKA	9
KAMATNE STOPE I TROŠKOVI REGULACIJE	15
ZARADE	22
KAPITALIZACIJA I RIZICI	27
PLATNE USLUGE	31
STAMBENE ŠTEDIONICE	34
METODOLOGIJA I IZVORI	36

IZVORI SREDSTAVA BANAKA

1. Novčana masa M1 i ukupna likvidna sredstva M4

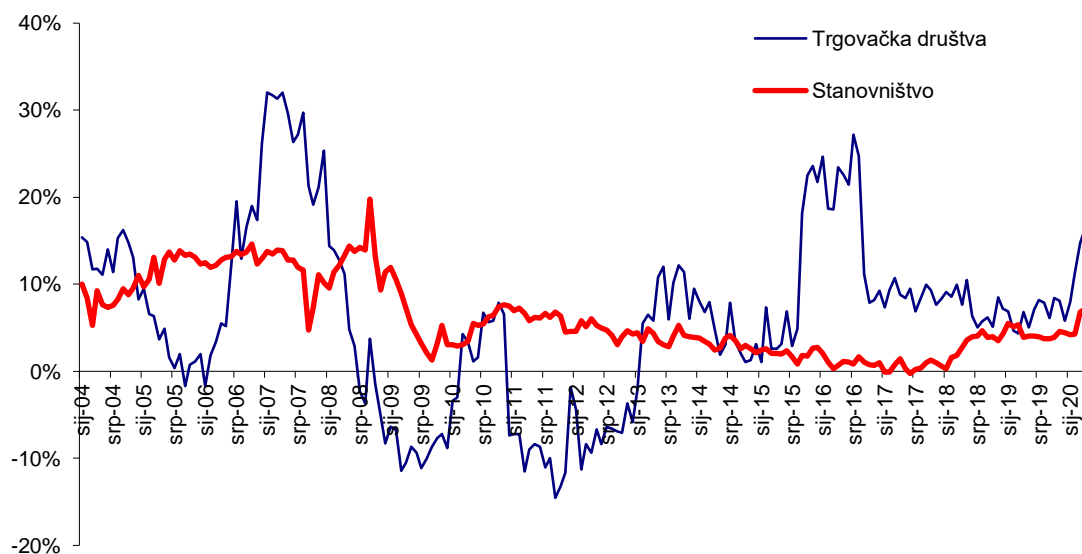
Stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine 01:2004.-10:2020.

Ukupna likvidna sredstva M4 u listopadu 2020. bila su viša za 7,6% u odnosu na isti mjesec 2019. Novčana masa M1 porasla je za 15,7% u istom razdoblju.

2. Depoziti stanovništva i depoziti poduzeća

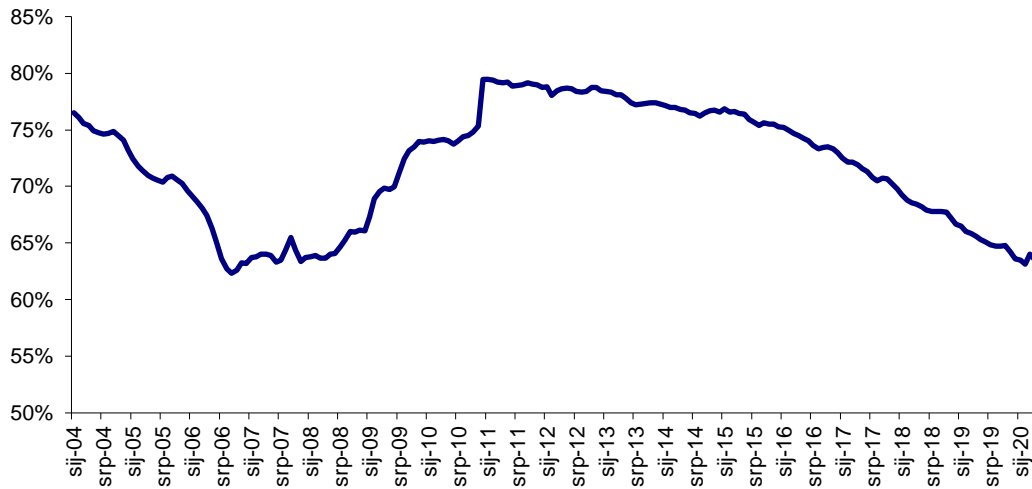
Stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine 01:2004.- 10:2020.

Međugodišnja stopa rasta depozita stanovništva u travnju 2020. godine iznosila je 5,7%, a u sektoru poduzeća 15,0%. Iako se i dalje radi o relativno visokom rastu, kretanje depozita ukazuje na nešto sporiji rast u odnosu na prethodne mjesec.

3. Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva

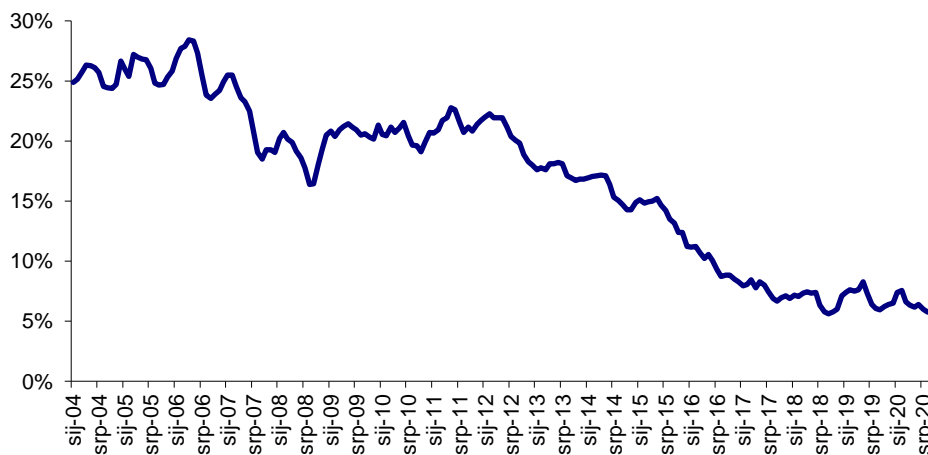
01:2004.- 10:2020. u %

Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva smanjivao se do sredine 2006. kada je dotaknut minimum od oko 62%. Početak krize u drugoj polovici 2008. doveo je do porasta udjela deviznih depozita na gotovo 80%. Od tada se udjel deviznih u ukupnim depozitima kućanstava sporim tempom smanjuje. Krajem listopada 2020. omjer se kretao ispod 63% i nalazi se približno na razinama iz 2009. godine. Kriza uzrokovana korona virusom nije dovela do obnove valutne supstitucije; trend smanjenja udjela deviznih depozita je nastavljen.

4. Udjel inozemne u ukupnoj pasivi

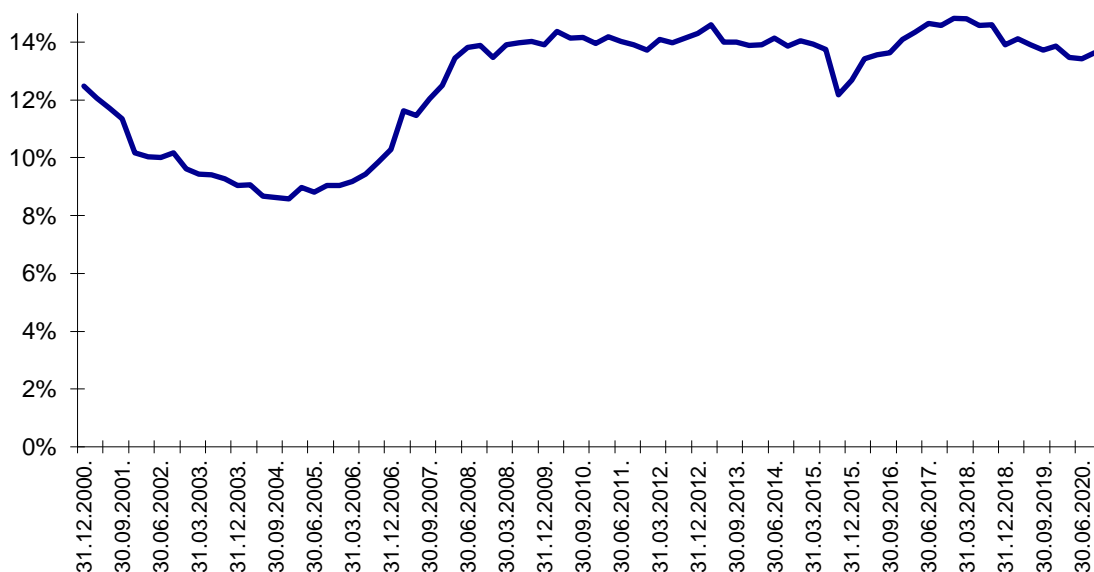
01:2004.- 10:2020. u %

U listopadu 2020. godine udio inozemne u ukupnoj pasivi kretao se na razini od oko 6%, što predstavlja blago smanjenje u odnosu na prethodne mjeseci. Sada već možemo govoriti o gotovo tri godine stabilnoga udjela.

5. Udjel kapitala u ukupnoj pasivi

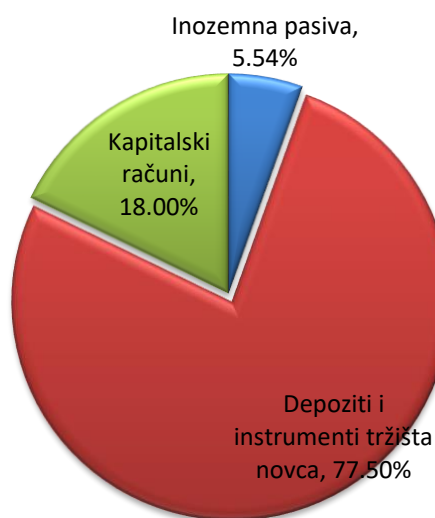
Q4:2000.-Q3:2020. u %

Kapital predstavlja važan izvor financiranja hrvatskih banaka. Na početku krize 2008. postignut je udjel kapitala u ukupnoj bilančnoj svoti između 13% i 14%. Od tada se udjel kapitala u ukupnim izvorima stabilno kretao oko 14%. Pad u trećem kvartalu 2015. na razinu od 12,2% dogodio se pod utjecajem troškova konverzije kredita u švicarskim francima. U zadnjem kvartalu 2015. udjel kapitala u bilanci ponovno se povećao i nastavio rasti do druge polovine 2018. godine. Na kraju rujna 2020. udio kapitala blago je povećan, s 13,4% na 13,6%.

6. Struktura izvora sredstava banaka

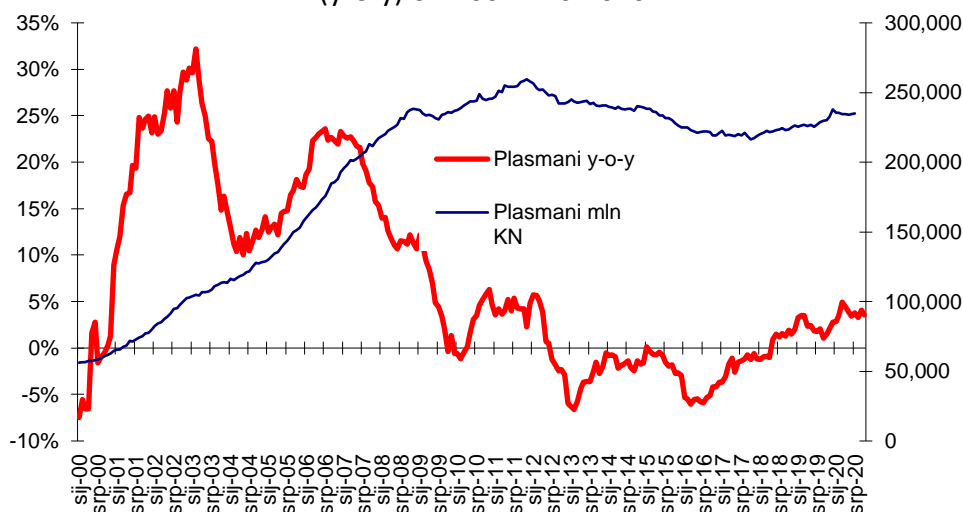
31.10.2020. u %

PLASMANI BANAKA

7. Plasmani

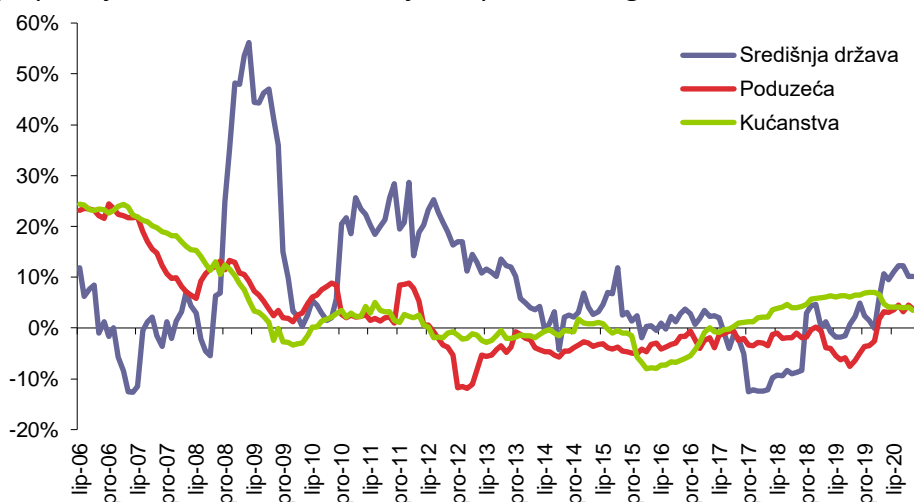
Iznos u mln KN i stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine (y-o-y) 01:2004.- 10:2020.

Ukupni plasmani kreditnih institucija u listopadu 2020. bili su za 3,6% ili za oko 8 milijardi kuna veći u odnosu na isti mjesec 2019. godine.

8. Krediti stanovništvu, trgovačkim društvima i državi

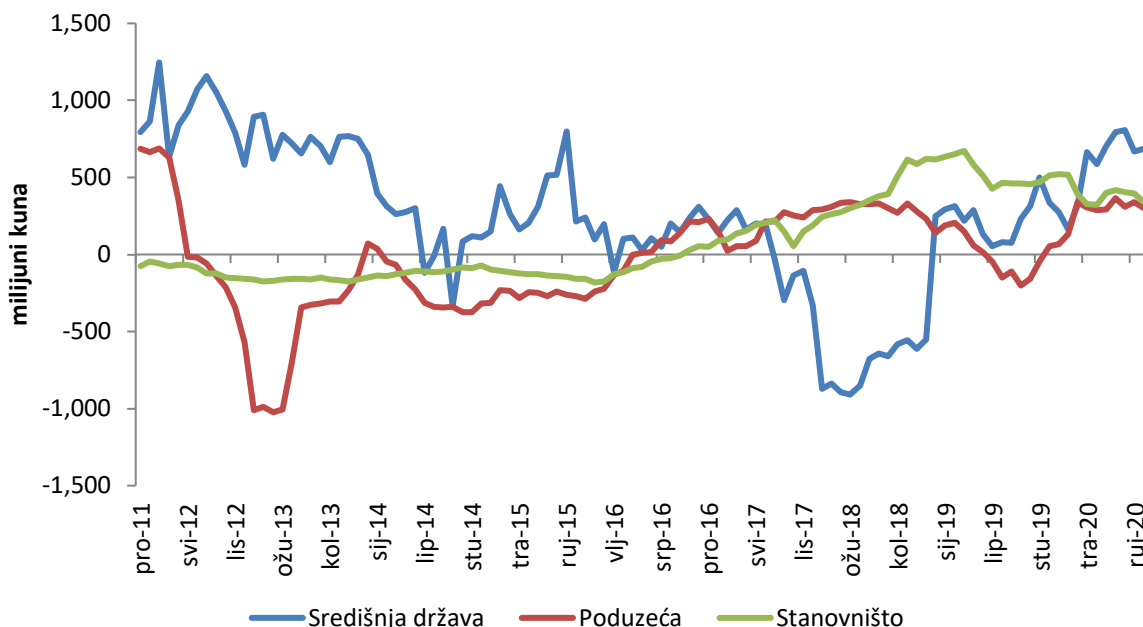
Stopa promjene u odnosu na isti mjesec prethodne godine 01:2004.- 10:2020.

U listopadu 2020. nastavljen je rast kredita stanovništvu po međugodišnjoj stopi od 3,5%, što je malo sporija dinamika u odnosu na ranije mjeseci. U sektoru poduzeća stopa rasta kredita nastavila se kretati u pozitivnom teritoriju uz stopu rasta od 3,7%. Stopa rasta kredita državi zadržala se na i dalje relativno visokih 10,0% zbog rasta potreba za financiranjem proračuna.

8a. Krediti stanovništvu, trgovačkim društvima i državi – transakcije

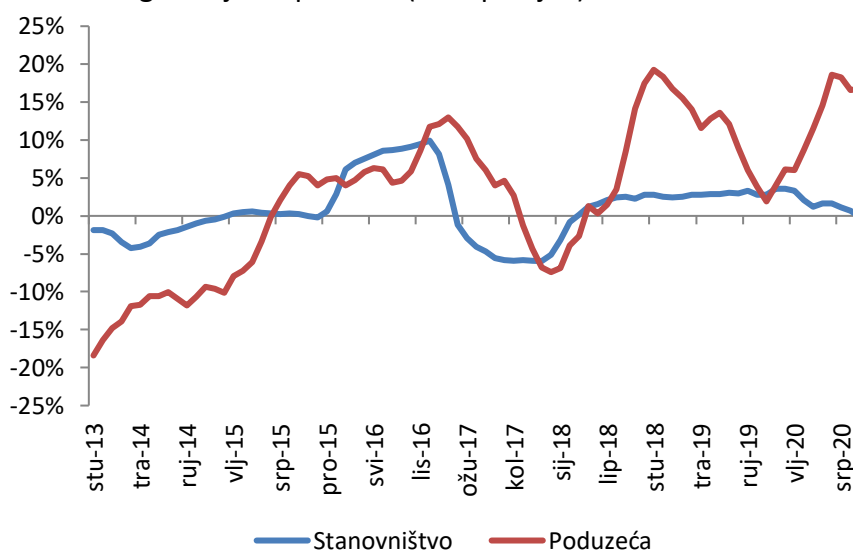
12m prosjek (u milijunima kuna) 12:2011.- 10:2020.

Dvanaestomjesečni prosjek kreditnih transakcija banaka s državom na kraju listopada 2020. iznosio je 687 milijuna kuna. U sektoru poduzeća iznos neto kredita blago je smanjen na 300 milijuna kuna, a u sektoru stanovništva također je zabilježeno blago smanjenje na oko 340 milijuna kuna uz zadržavanje pozitivnog trenda.

8b. Krediti stanovništvu i trgovačkim društvima – bruto novoodobreni

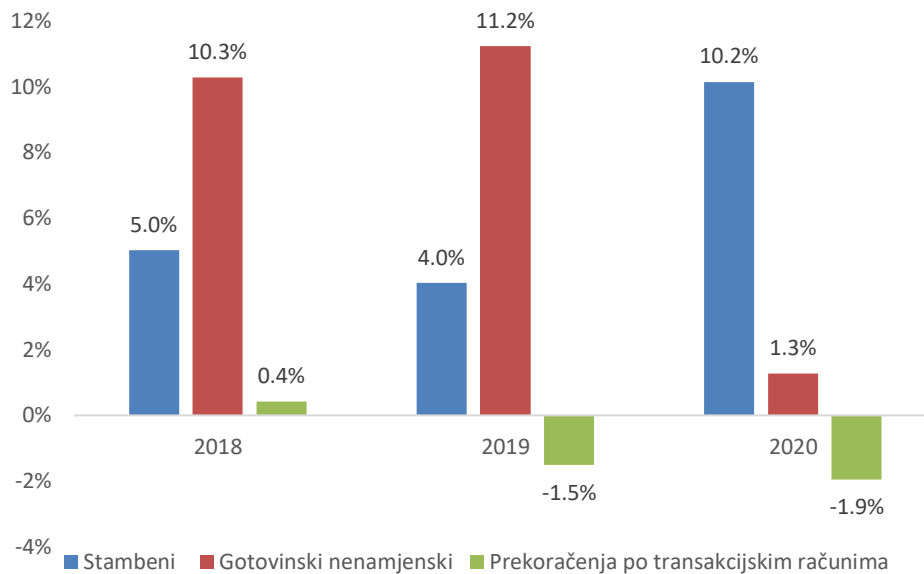
Međugodišnja stopa rasta (12m prosjek) 11:2013.- 10:2020.

Dvanaestomjesečni prosjek međugodišnje stope rasta bruto novoodobrenih kredita ukazuje na blago usporeno bruto kreditiranje sektora poduzeća, dok su stope rasta u sektoru stanovništva ušle u negativan teritorij neznatno ispod nule.

9. Stope rasta kredita stanovništvu prema vrstama

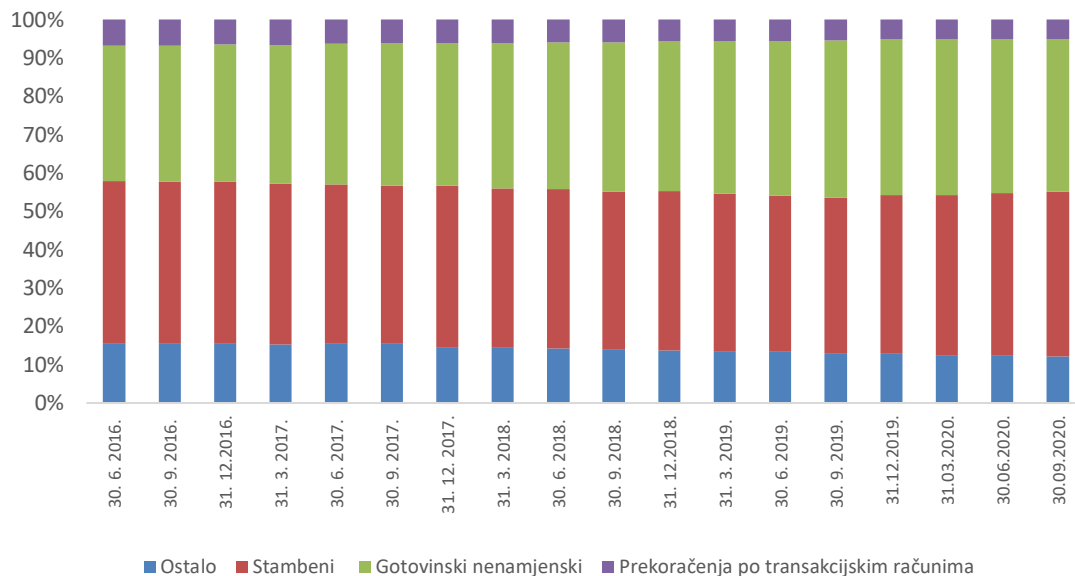
u odnosu na isto razdoblje (drugo tromjesečje) prethodne godine, 2018., 2019., 2020.

U trećem tromjesečju 2020. stambeni su krediti rasli za 10,2%, gotovinski nenamjenski krediti oko 1%, dok su prekoračenja po transakcijskim računima smanjena za oko 2% na godišnjoj razini.

10. Struktura kredita stanovništvu po vrstama

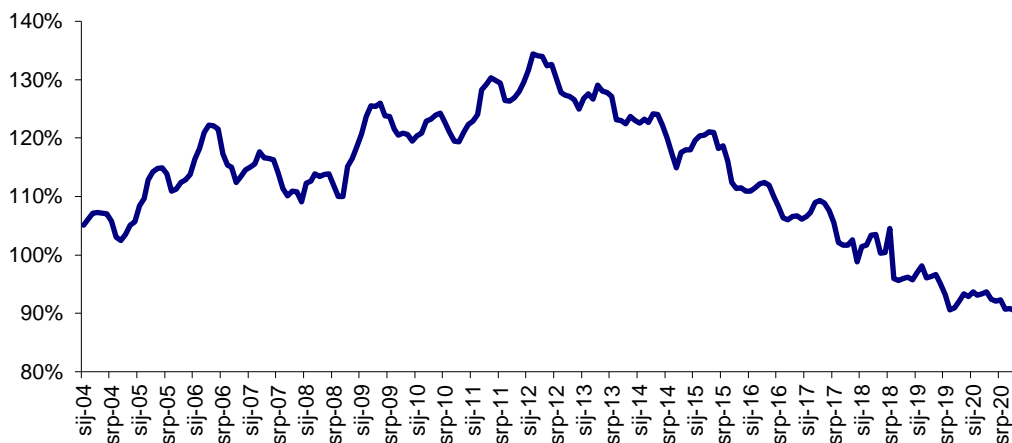
Q1:2009.-Q3:2020.

Struktura kredita stanovništvu u trećem kvartalu 2020. nije se bitno mijenjala. Dominiraju stambeni krediti i gotovinski nenamjenski krediti s udjelom od oko 40%, dok prekoračenja po transakcijskim računima te ostali krediti čine 5% i 12% ukupnih kredita.

11. Omjer kredita i depozita

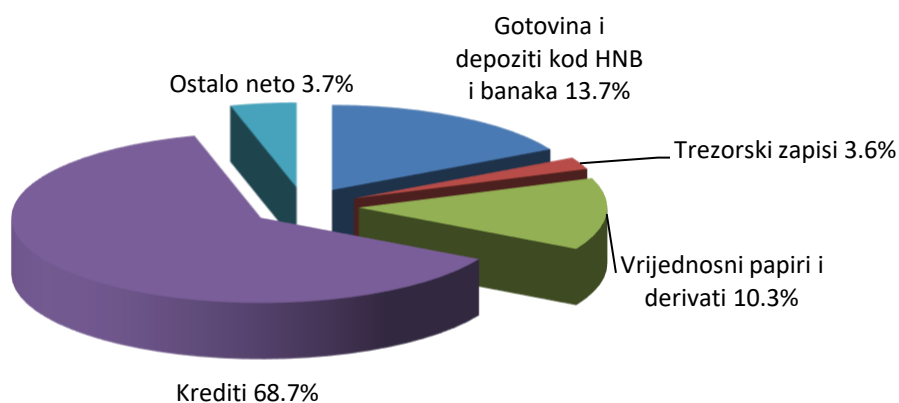
01:2004. - 10:2020.

U listopadu 2020. godine šire definirani omjer kredita i depozita nalazio se na razini od 90,5%, što predstavlja blago smanjenje u odnosu na prethodne mjesec, budući da su depoziti rasli brže od kredita.

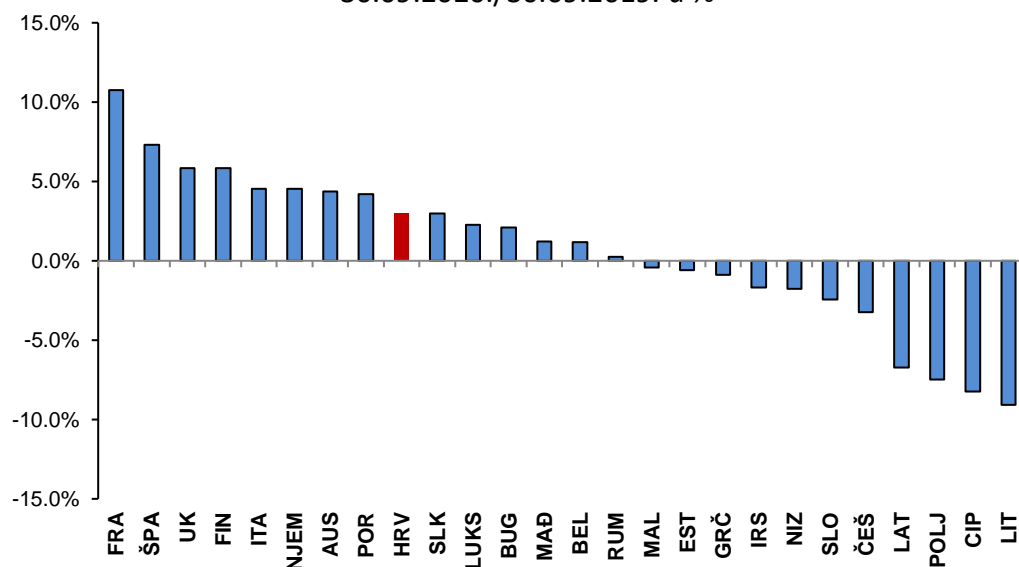
12. Struktura aktive banaka

30.09.2020.

13. Stopa rasta kredita poduzećima u EU i Hrvatskoj

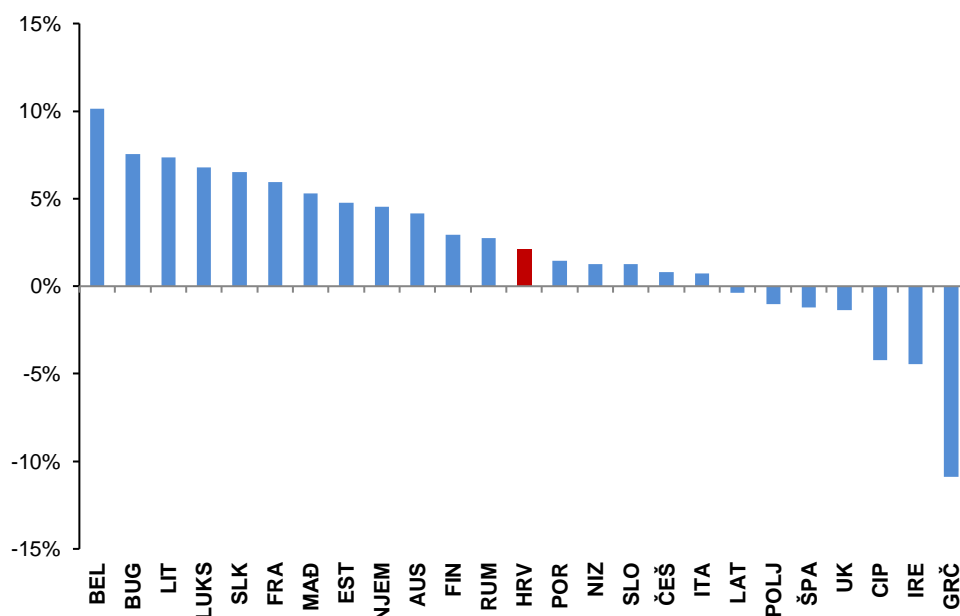
30.09.2020./30.09.2019. u %

Na kraju rujna 2020. godine podjednak broj država članica EU je bilježio rast i pad kredita poduzećima. Hrvatska pripada skupini zemalja s rastom, ali se sa stopom od oko 3% prema ECB-ovoj metodologiji nalazi među zemljama s najmanjim rastom među zemljama koje imaju rast. Najveći pad je zabilježen u Litvi i na Cipru, dok je najveći rast zabilježen u Francuskoj i Španjolskoj, gdje su i državne jamstvene sheme u toku COVID-19 recesije bile najizdašnije.

14. Stopa rasta kredita stanovništvu u EU i Hrvatskoj

30.09.2020./30.09.2019. u %

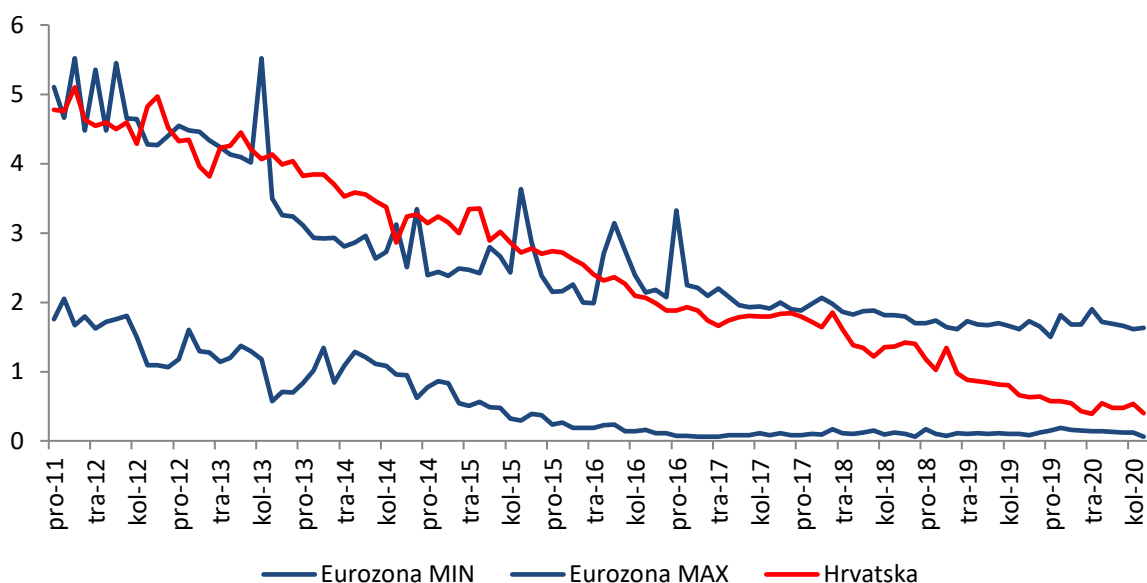

Rast kredita stanovništvu u rujnu 2020. za oko 2% u odnosu na isti mjesec prethodne godine prema ECB-ovoj metodologiji Hrvatsku smješta oko sredine ljestvice, među zemljama koje su zabilježile rast kredita. Najbrži rast kredita stanovništvu u EU zabilježen je u Belgiji i Bugarskoj, dok je najveći pad zabilježen u Irskoj i Grčkoj.

KAMATNE STOPE I TROŠKOVI REGULACIJE

15. Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva (novi poslovi) u %

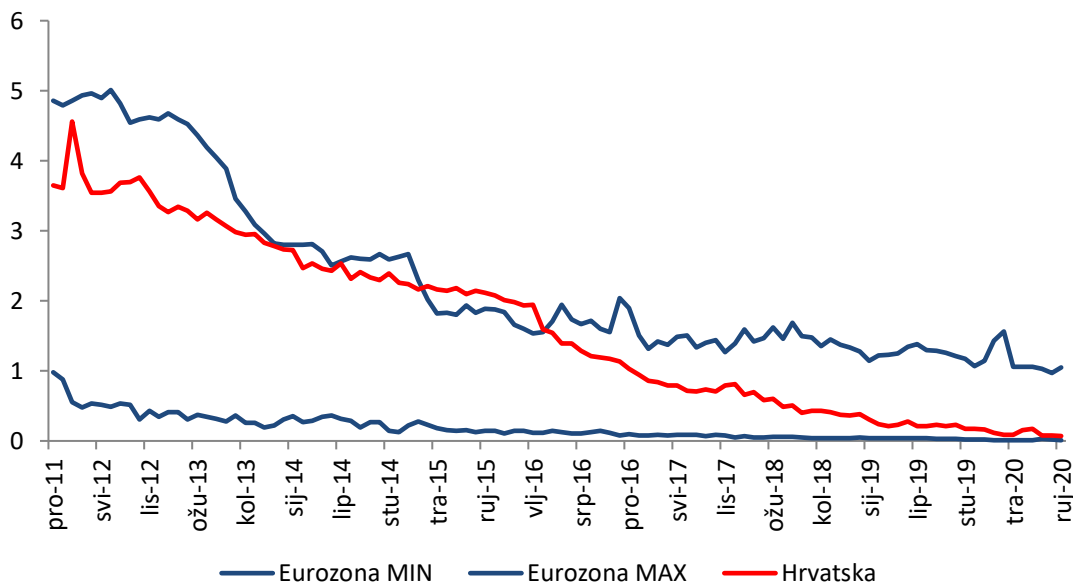
12:2011.-09:2020.

Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva u hrvatskim bankama kreću se oko 0,4% te se trenutno nalaze oko sredine intervala euro područja, bliže donjoj granici koja je definirana zemljom članicom s najnižim pasivnim kamatnim stopama.

16. Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva (novi poslovi) u %

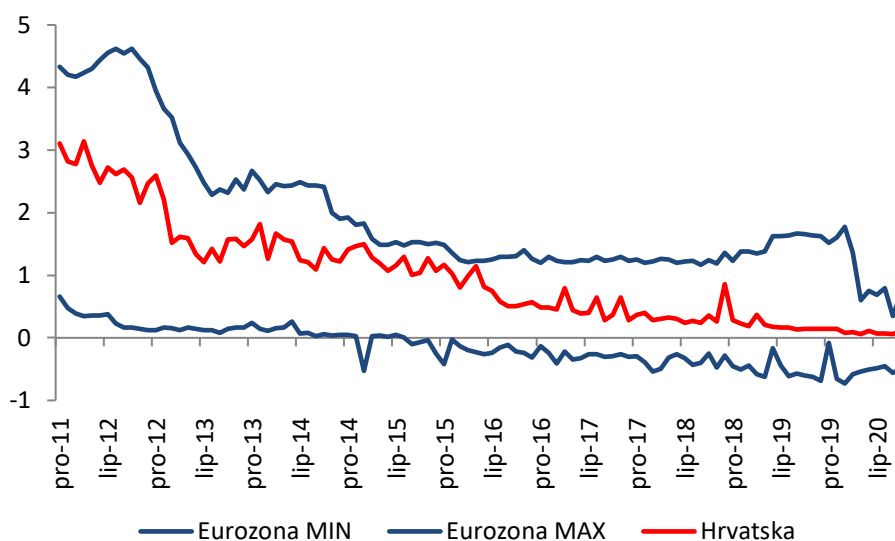
12:2011.-09:2020.

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva kreću se oko 0%, te se nalaze bliže donjem pragu intervala euro područja.

17. Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite poduzeća (novi poslovi) u %

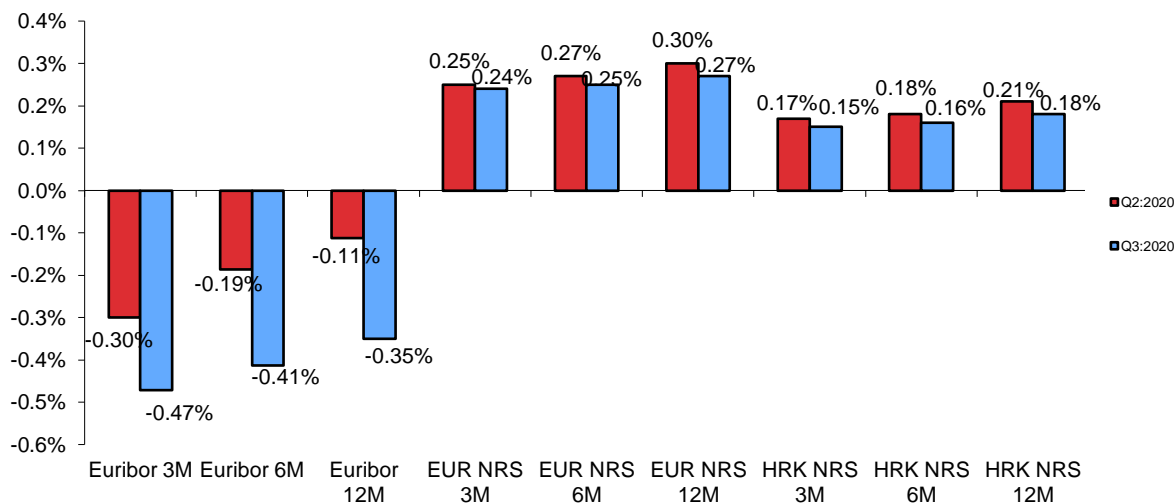
12:2011.-09:2020.

Kamatne stope u Hrvatskoj kreću se unutar intervala euro područja, pri čemu više kamatne stope bilježe Cipar, Grčka i Malta, dok je u nekoliko najrazvijenijih zemalja članica ova kamatna stopa negativna.

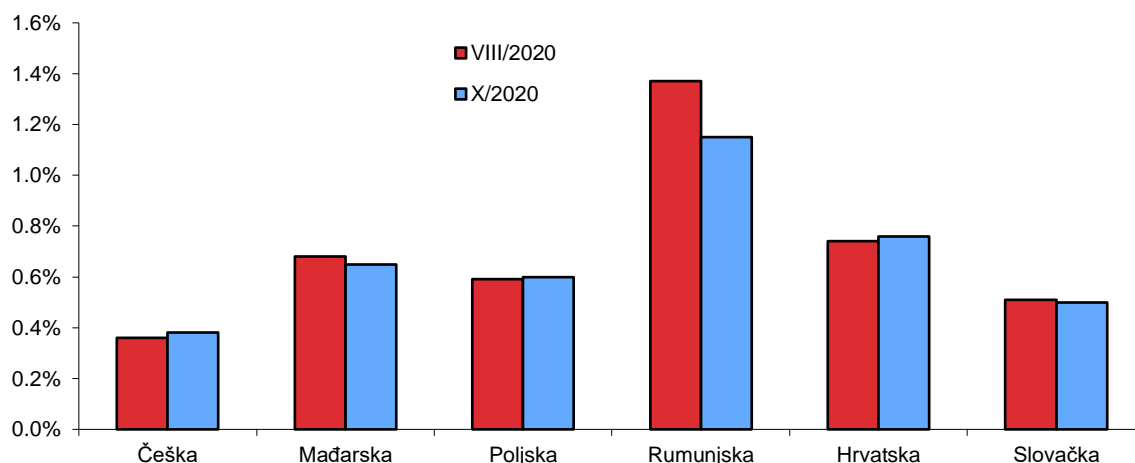
18. Referentne kamatne stope

Q1:2020.-Q3:2020.

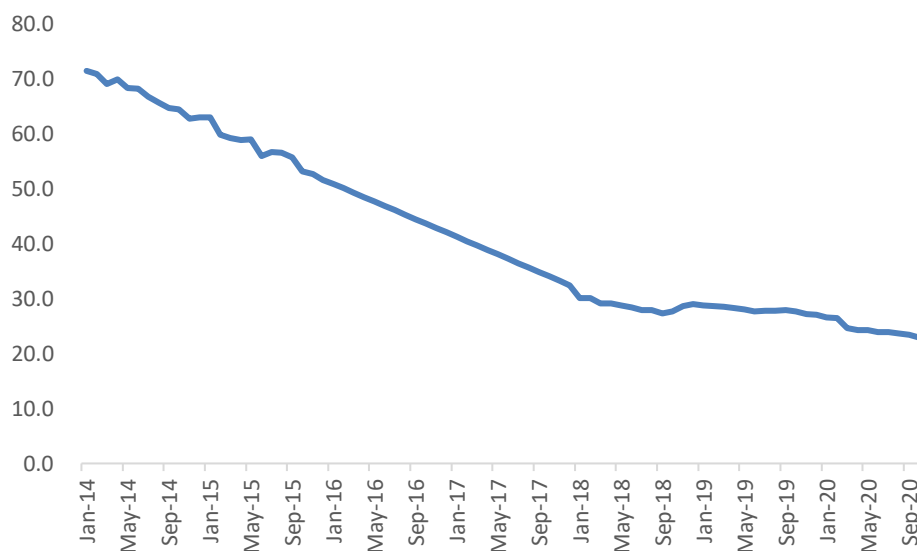
Nacionalne referentne stope (NRS) nastavile su se smanjivati u trećem tromjesečju 2020. Premija rizika koja je sadržana u razlici NRS-EURIBOR kretala se oko 60 baznih bodova.

19. CDS spread (podaci na dan 31.10.2020.)

Hrvatska premija rizika najveća je u regiji uz Rumunjsku i Mađarsku. Međutim, te dvije zemlje su tijekom korona krize zabilježile značajniji rast CDS-ova u odnosu na Hrvatsku, što se može pripisati boljoj fiskalnoj poziciji Hrvatske prije eskalacije krize.

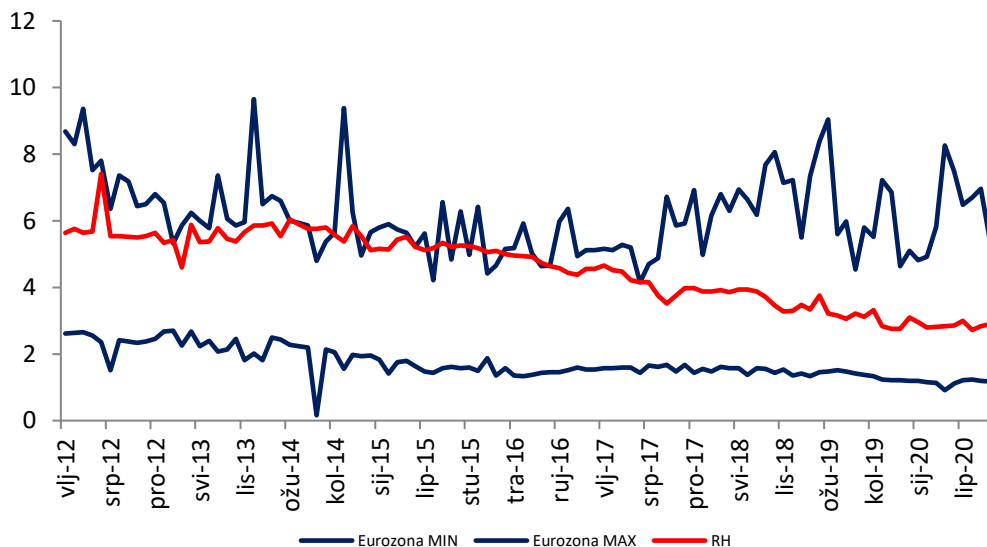
20. Indeks regulacijskog opterećenja IRO u baznim bodovima (bps) 01:2014.-10:2020.

Bruto trošak regulacije spustio se na razinu ispod 30 baznih bodova. U obzir se uzima i trošak uplata banaka u sanacijski fond (oko 10 baznih bodova na godišnjoj razini). Učinak pada pasivnih kamatnih stopa dominira nad efektom nove regulacije, pa se indeks ukupnoga troška nalazio u blagom padu. Krajem ožujka 2020. godine Hrvatska narodna banka smanjila je stopu obvezne pričuve s 12% na 9%, što se odrazilo i na kretanju IRO-a. IRO se nastavio blago smanjivati i zbog daljnjeg pada ukupnog troška financiranja banaka.

21. Prosječne kamatne stope na stambene kredite stanovništvu (novi poslovi) u %

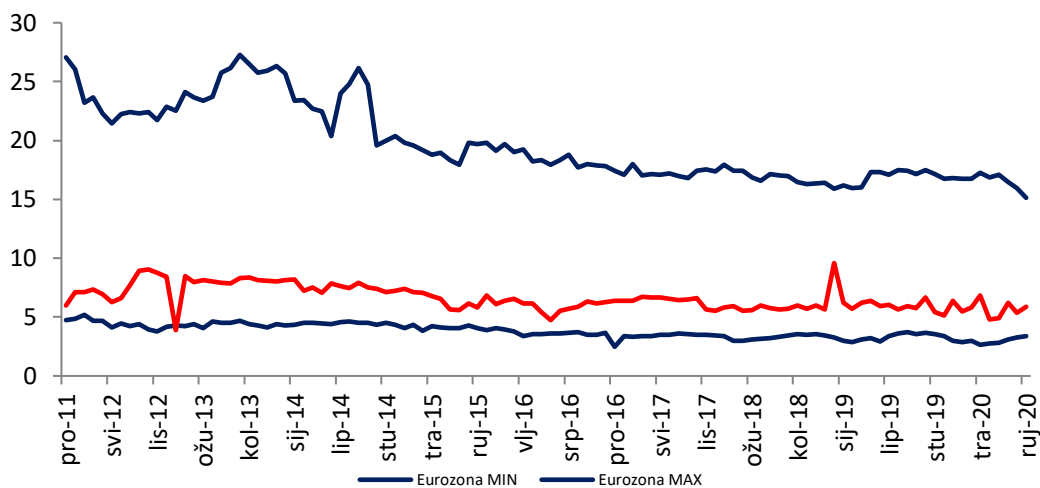
12:2011.-09:2020.

Kamatne stope na stambene kredite s rokom dospeljeća preko 10 godina u lipnju 2020. iznosile su oko 3% i kretale su se oko sredine intervala kamatnih stopa za države koje su uvele euro. Među zemljama članicama europodručja, Litva i Latvija imaju više kamatne stope na ovu vrstu kredita. I sve nove članice izvan euro područja imaju više kamatne stope od hrvatskih banaka na ovu vrstu kredita. Pritom treba napomenuti kako su se u većini zemalja EU kamatne stope na stambene kredite u korona krizi blago povećale.

22. Prosječne kamatne stope na potrošačke kredite stanovništvu (novi poslovi) u %

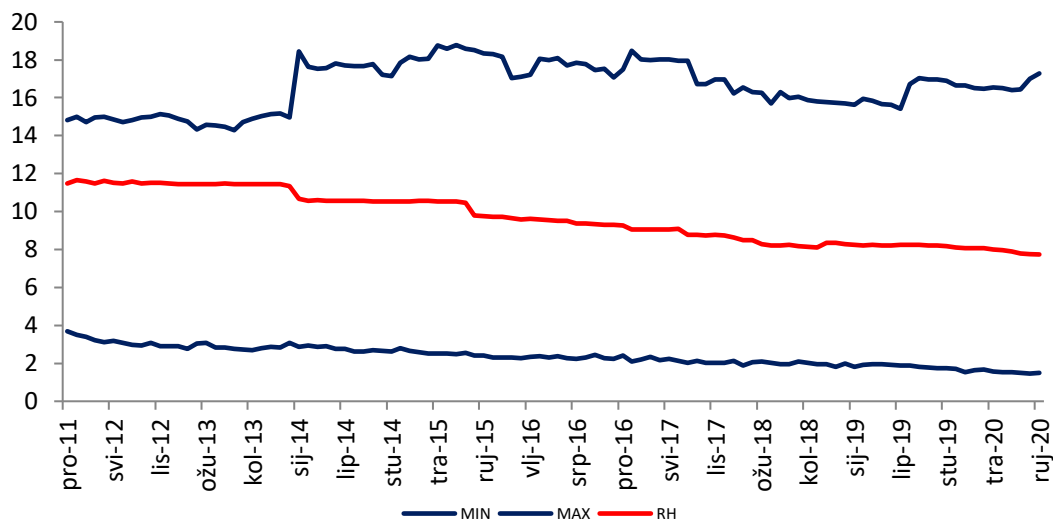
12:2011.-09:2020.

Kamatna stopa na potrošačke kredite od 1 do 5 godina iznosila je 5,9% u rujnu 2020. i kretala se unutar intervala kamatnih stopa euro područja, bliže njegovom donjem rubu. Više stope zabilježene su u bankama u baltičkim državama, Slovačkoj, Grčkoj, Španjolskoj, Portugalu te Danskoj i Velikoj Britaniji, kao i u većini članica EU izvan euro područja.

23. Prosječne kamatne stope na okvirne kredite stanovništvu (novi poslovi) u %

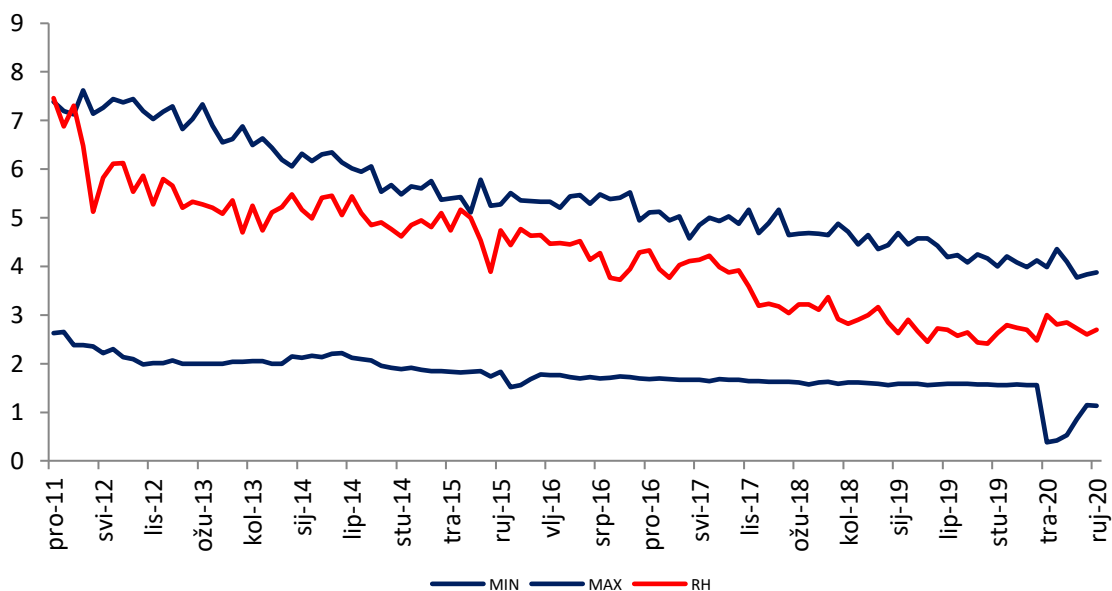
12:2011.-09:2020.

Kamatna stopa od 7,7%, koliko je u rujnu 2020. u prosjeku zabilježeno kod hrvatskih banaka kreće se unutar intervala euro područja. Više kamatne stope od hrvatskih banaka imaju banke u Estoniji, Latviji, Slovačkoj i Grčkoj, te u većini zemalja izvan euro područja.

24. Prosječne kamatne stope na kratkoročne kredite poduzećima (novi poslovi) u %

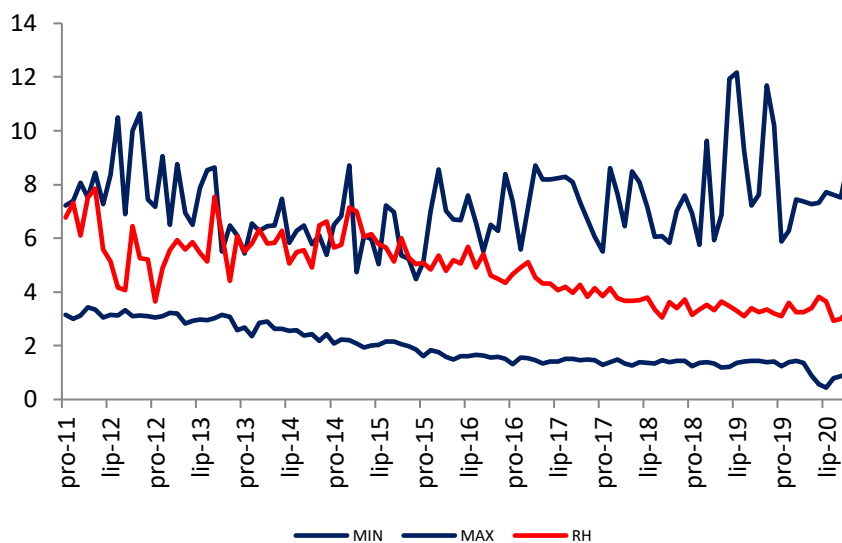
12:2011.-09:2020.

Kamatne stope na ovu vrstu kredita (2,7% u prosjeku u rujnu 2020.) kreću se unutar intervala za zemlje koje su uvele euro. Više kamatne stope zabilježene su u Grčkoj, Cipru i Irskoj, te Estoniji i Latviji. Izvan europodručja veće kamatne stope na ovu vrstu kredita zabilježene su u Bugarskoj. Značajan lom u donjoj granici intervala posljedica je snažnog pada kamatnih stopa u Francuskoj, a od izbijanja koronakrize vidljiv je vrlo blagi rast kamatnih stopa.

25. Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (novi poslovi) u %

12:2011.-09:2020.

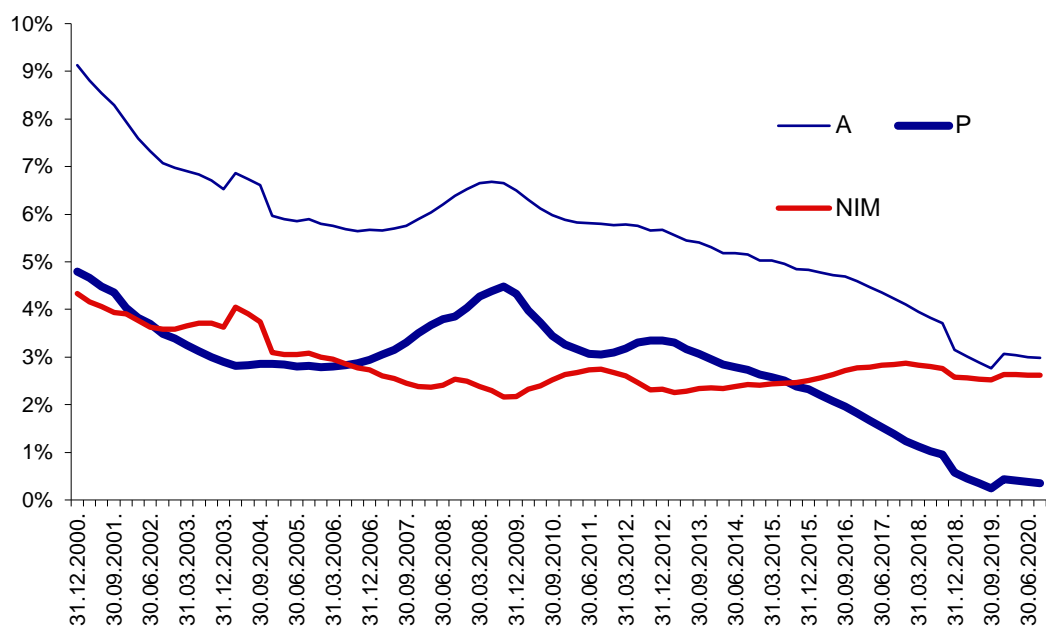

Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (od 1 do 5 godina) u Hrvatskoj su u rujnu 2020. iznosile 3,3%, što predstavlja blagi porast u odnosu na prethodne mjesec. Međutim, kamatne stope se i dalje kreću unutar intervala europodručja. Ove kamatne stope veće su u Estoniji i Slovačkoj. Među zemljama koje još nisu uvele euro višu kamatnu stopu imaju Rumunjska i Bugarska.

ZARADE

26. Neto kamatna marža (NIM)

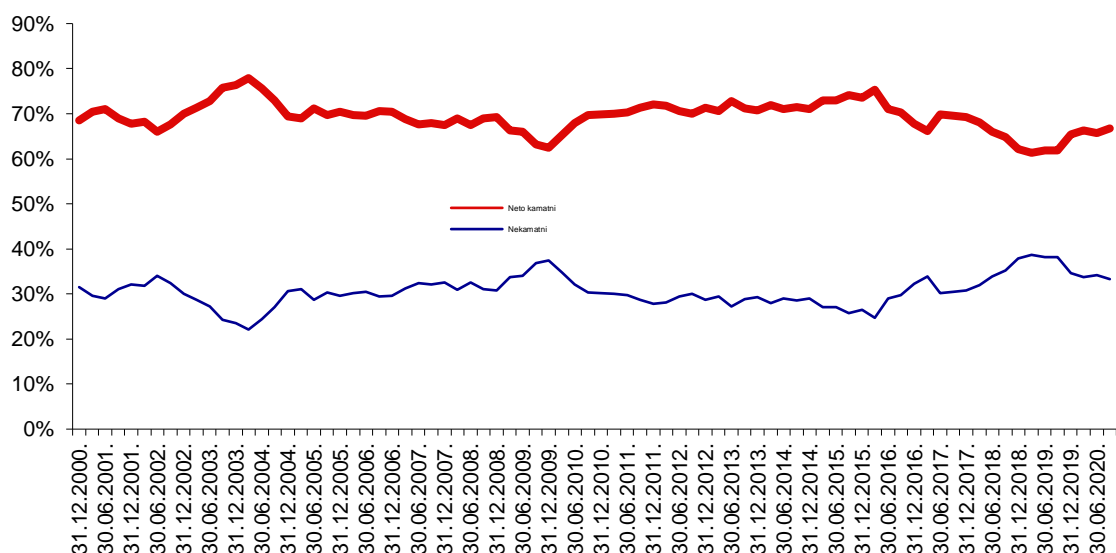
NIM = A (prosječno naplaćena aktivna kamatna stopa) – P (prosječno plaćena pasivna kamatna stopa) Q4:2000.-Q3:2020.

U trećem kvartalu 2020. godine neto kamatna marža je iznosila 2,65 postotnih bodova, što je slična razina kao u drugom kvartalu 2020. godine. Kriza nije dovela do povećanja kamatne marže.

27. Udjel neto kamatnog i nekamatnog prihoda u ukupnom prihodu

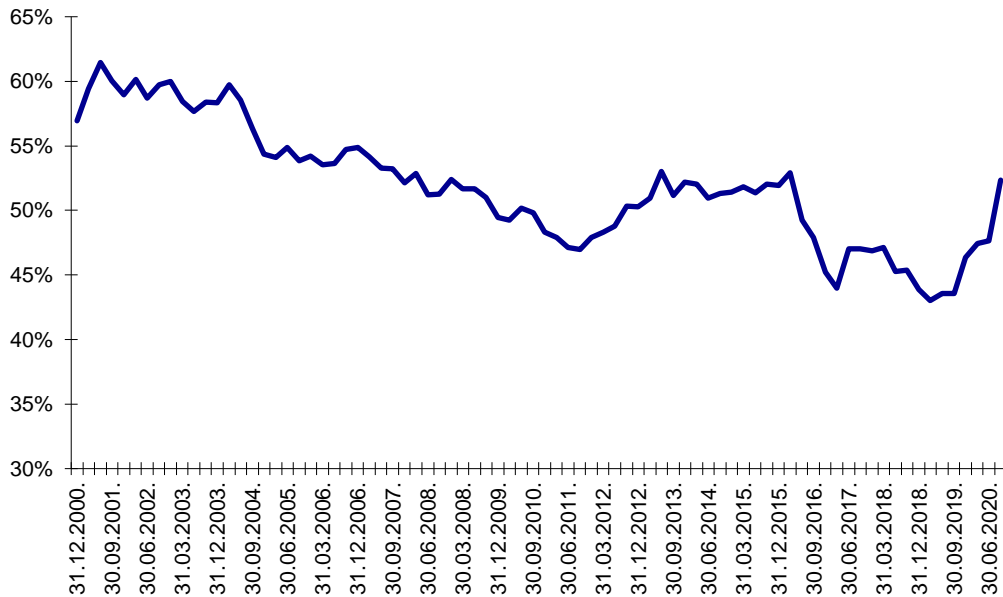
Q4:2000.-Q3:2020.

Udjel neto kamatnog prihoda u strukturi zarada hrvatskih banaka u drugom kvartalu 2020. iznosio je 66,7%, što predstavlja rast za 4,9 postotnih bodova u odnosu na isti kvartal prethodne godine. To je posljedica smanjenja udjela prihoda od naknada.

28. Omjer operativnih troškova i dohotka / *cost-income* omjer

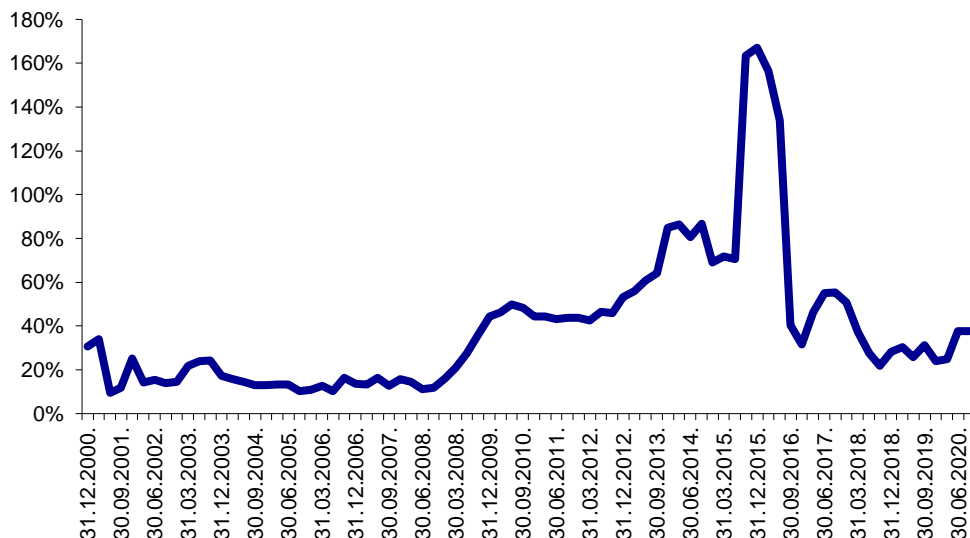
Q4:2000.-Q3:2020.

Cost-income omjer je u trećem tromjesečju 2020. iznosio 52,3%, što predstavlja povećanje u odnosu na isti kvartal prethodne godine za 8,8 postotnih bodova. Očigledan je skok ovog indikatora u zadnja dva krizna kvartala. Promjena je pod dominantnim utjecajem smanjenja prihodnih stavki u nazivniku: ukupni neto prihodi iz poslovanja smanjeni su za oko milijardu kuna ili 8,5% u prvih devet mjeseci.

29. Ukupni troškovi rezerviranja za gubitke u % rezultata prije rezerviranja

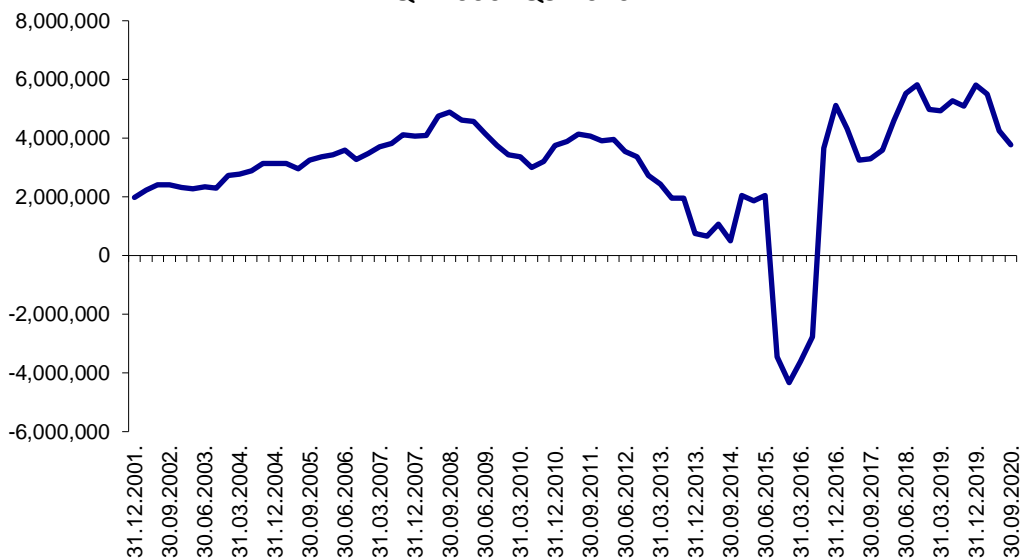
Q4:2000.-Q3:2020.

Pod utjecajem posljedica korona krize opterećenje rezultata troškovima rezerviranja povećano je u toku 2020.: oko 38% neto rezultata prije rezerviranja odlazi za ispravke vrijednosti i rezervacije, što je za oko 6,5 postotnih bodova više u odnosu na isti kvartal prethodne godine, ali je u trećem tromjesečju rast ovog pokazatelja zaustavljen.

30. Dobit nakon oporezivanja / neto dobit

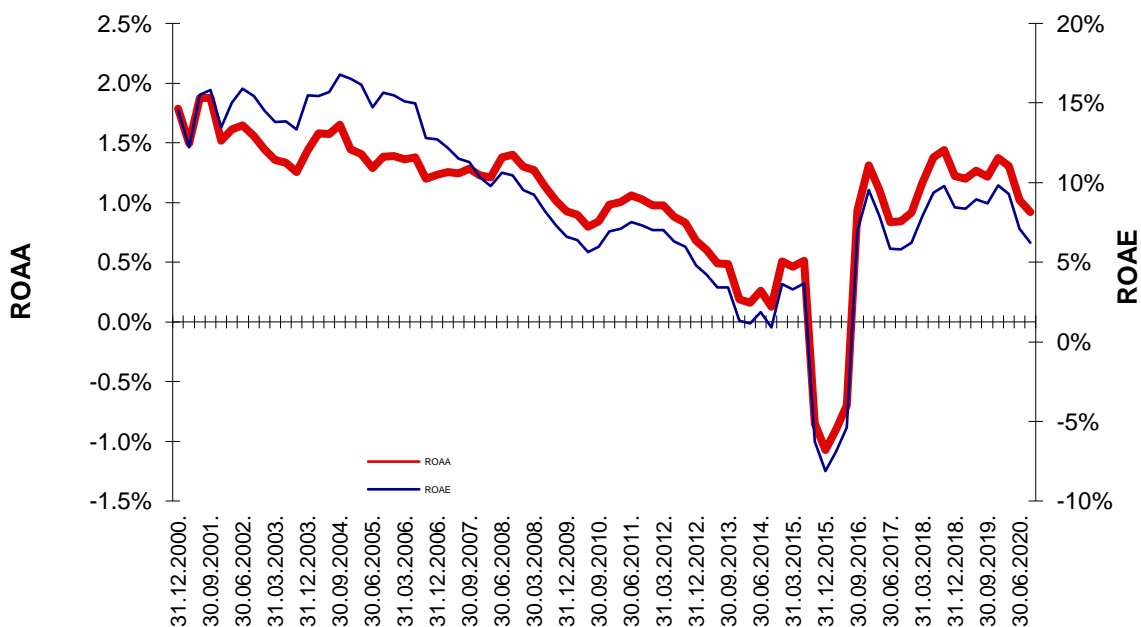
Neto dobit zadnja četiri kvartala u 000 kuna
Q4:2000.-Q3:2020.

Trend-dobit na bazi zadnja četiri tromjesečja krajem rujna 2020. godine dodatno je smanjena na 3,8 milijarde pod utjecajem posljedica korona krize.

31. Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) i prosječni kapital (ROAE)

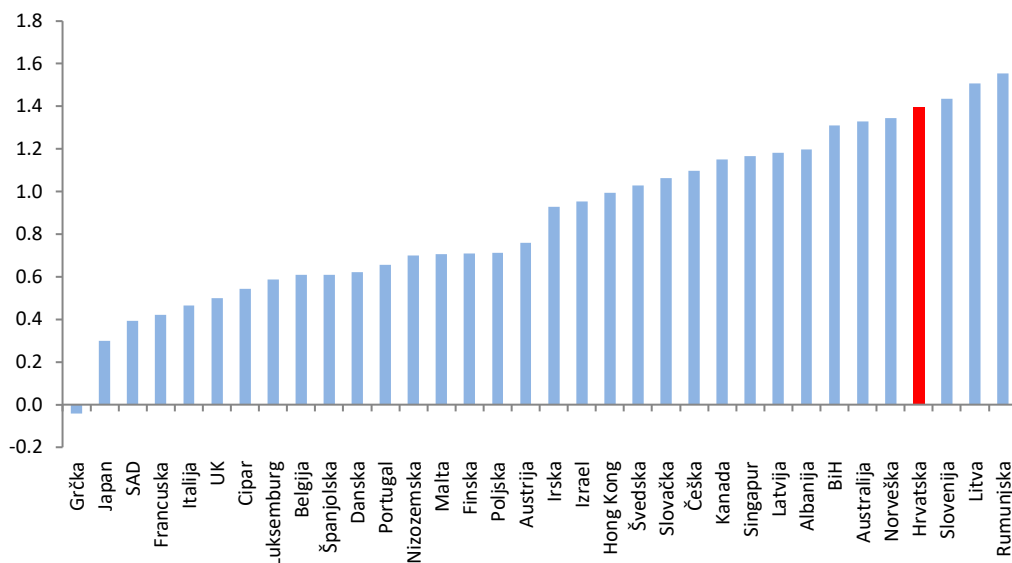
Q4:2000.-Q3:2020.

U trećem tromjesečju 2020. došlo je do daljnjeg smanjenja 12-mjesečne mjere profitabilnosti hrvatskih banaka, pri čemu je godišnji povrat na prosječnu aktivu (ROAA) smanjen s 1,03% na 0,9%, a povrat na prosječni kapital (ROAE) sa 7,10% na 6,23% od drugog do trećeg tromjesečja. Omjeri profitabilnosti će se i dalje ubrzano smanjivati kako će pred-krizni kvartali izlaziti iz obračuna (sada su u obračunu još dva pred-korona kvartala, Q4 2019 i Q1 2020).

32. Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) u %: međunarodna usporedba

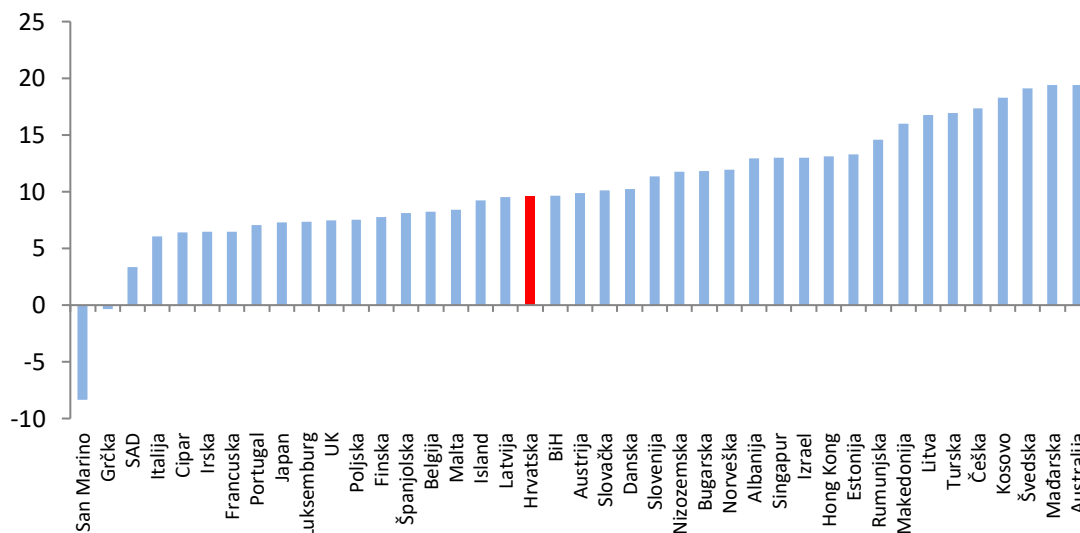
prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Hrvatske banke se prema povratu na prosječnu imovinu nalaze pri vrhu međunarodne ljestvice, između Norveške i Slovenije.

33. Povrat na prosječni kapital (ROAE) u %: međunarodna usporedba

prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

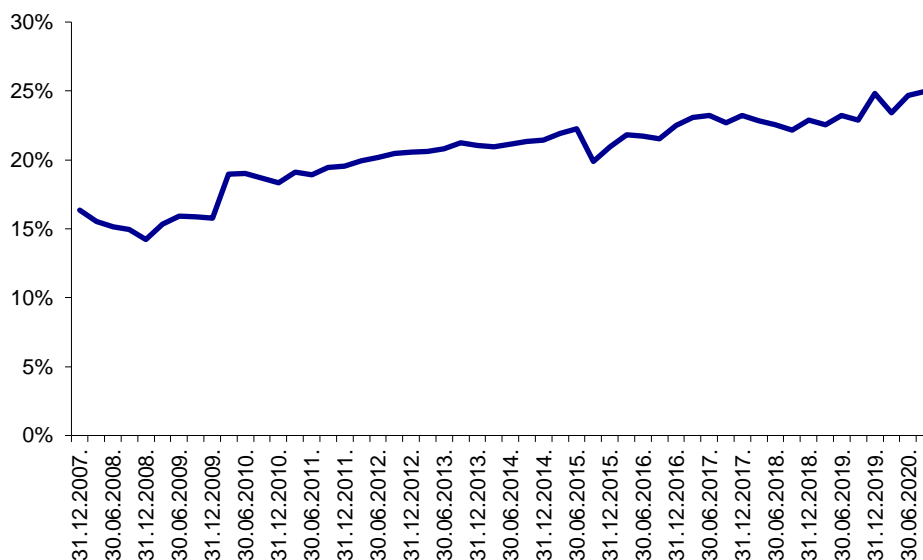

Prema povratu na prosječni kapital hrvatske banke se nalaze ispod sredine ljestvice, između Latvije i BiH. Najprofitabilnije banke su u Australiji, Mađarskoj, Švedskoj, na Kosovu i u Češkoj.

KAPITALIZACIJA I RIZICI

34. Stopa adekvatnosti kapitala

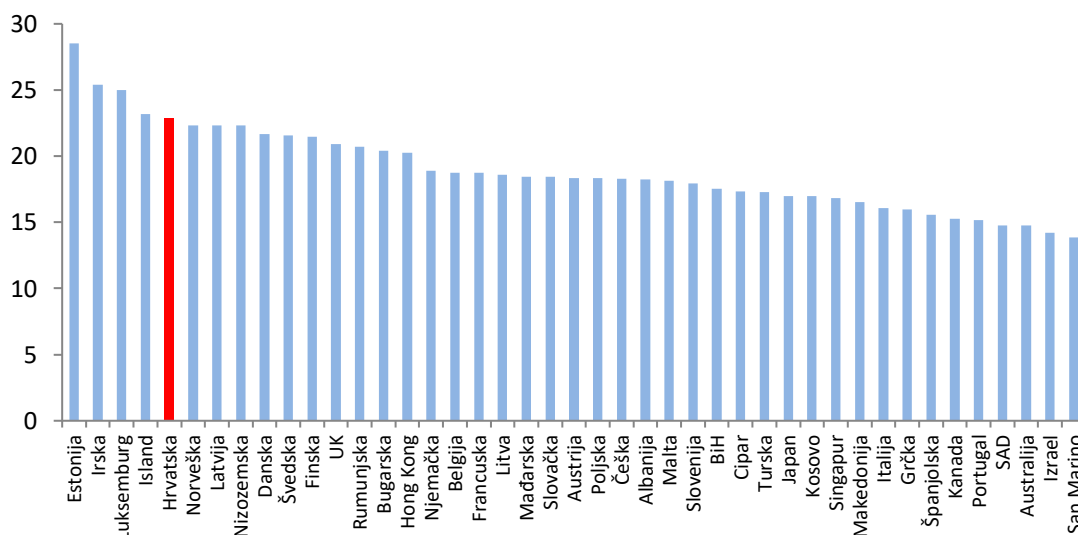
Q4:2007.-Q3:2020.

Nakon što je dosegla 22,3% u drugom tromjesečju 2015., stopa adekvatnosti kapitala u trećem tromjesečju 2019. pala je na 19,9% zbog troškova vezanih uz konverziju kredita u švicarskom franku. Tijekom 2016. godine omjer kapitala se vratio iznad razine od 20%, te se na kraju trećeg kvartala 2020. godine nalazio na povijesnom maksimumu od 25%, zadržavši trend rasta.

35. Stopa adekvatnosti kapitala: međunarodna usporedba

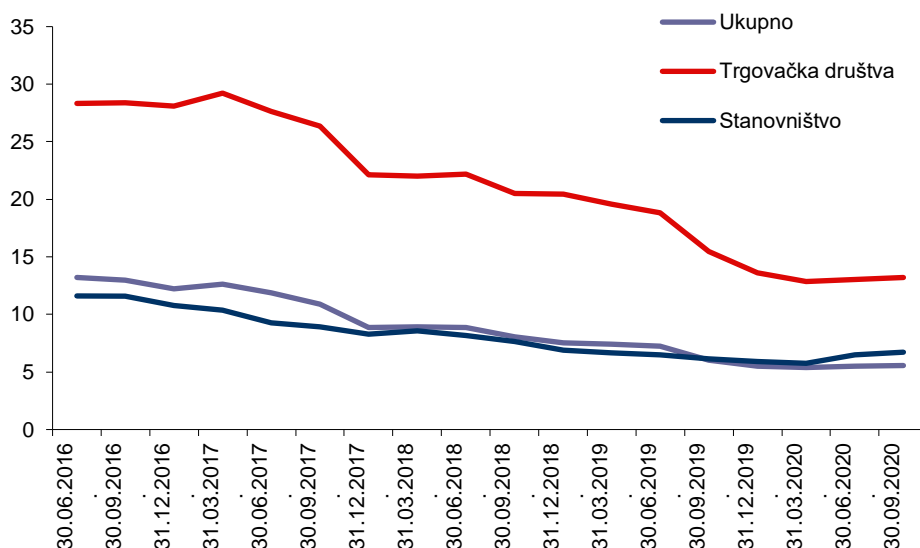
prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Stopa adekvatnosti kapitala hrvatskih banaka jedna je od najviših među europskim državama koje izvještavaju MMF u okviru baze podataka *Financial Soundness Indicators*. Hrvatska je pozicionirana između Islanda i Norveške.

36. Omjer loših kredita: stanovništvo i trgovačka društva

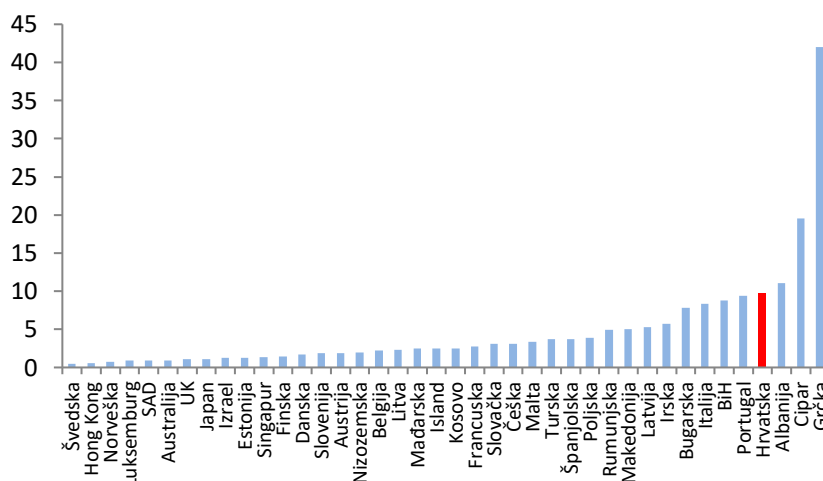
Q2:2016.-Q3:2020.

Prema novoj metodologiji HNB-a (u skladu s metodologijom EBA-e, koja se primjenjuje za članice EU), udjel loših kredita u ukupnim kreditima blago se povećao u trećem kvartalu 2020., te je dosegao razinu od oko 5,5%. Omjer loših kredita u kreditnom portfelju stanovništva dostigao je 6,73% (naspram 6,47% na kraju drugog kvartala odnosno 6,13% na kraju trećeg kvartala 2019.), dok je omjer u kreditnom portfelju poduzeća iznosio 13,18%, što je neznatno više nego na kraju drugog kvartala (13,03%) i manje nego krajem trećeg kvartala 2019. (15,48%).

37. Omjer loših kredita: međunarodna usporedba

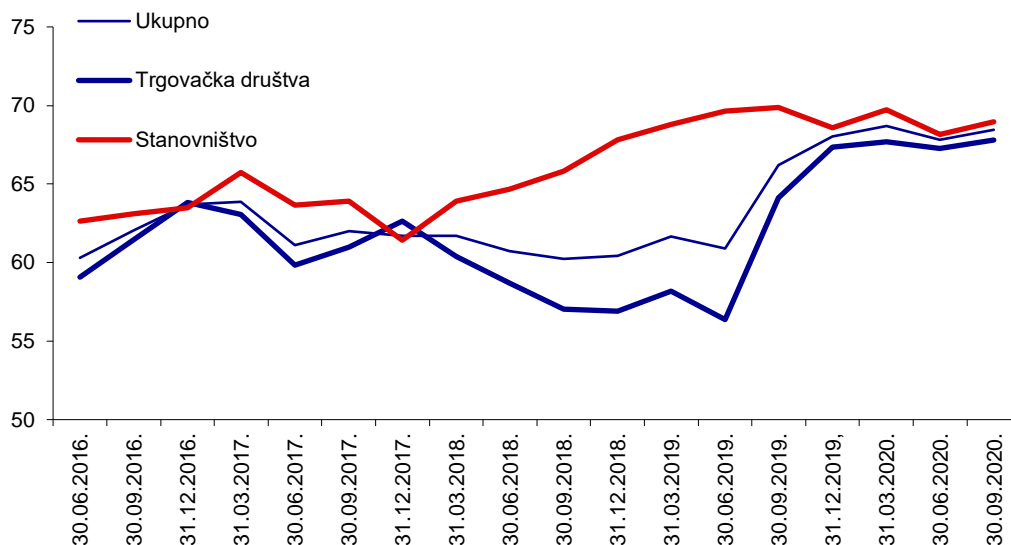
prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Hrvatska se prema ovom pokazatelju smješta uz Albaniju i blizu Portugala i BiH, što znači da se sličnost ekonomskih i strukturnih problema odražava i u omjeru loših kredita. Prilagodba podataka prema metodologiji EBA-e (Slika 36) pomaknut će Hrvatsku u sljedećim izdanjima FSI na slici lijevo.

38. Stopa pokrića loših kredita rezervacijama za gubitke

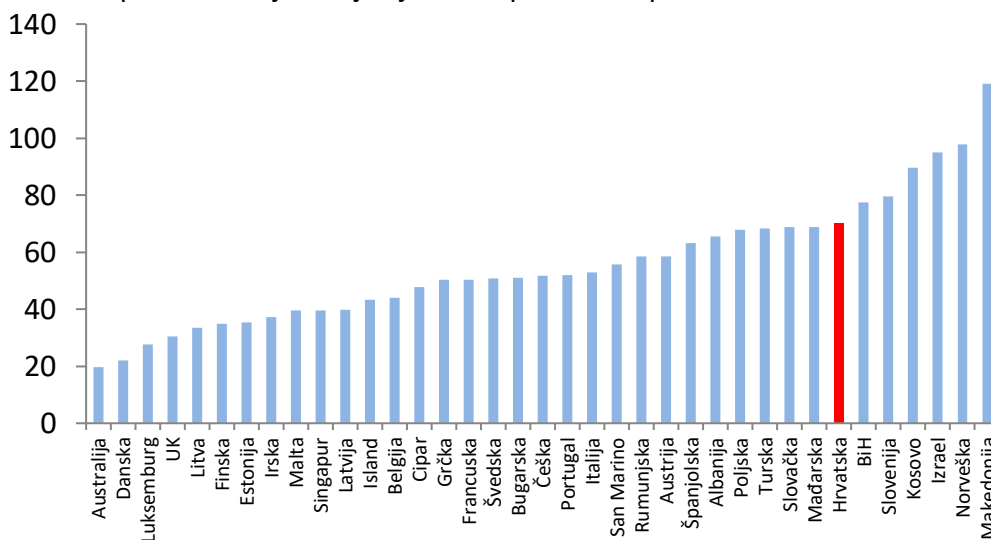
Q1:2010.-Q3:2020.

U trećem kvartalu 2020. došlo je do blagog rasta pokrivenosti loših kredita rezervacijama u sektoru poduzeća i sektoru stanovništva. Na kraju trećeg kvartala ukupna pokrivenost iznosila je oko 68,5% što također jamči stabilnost sustava u cjelini.

39. Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke: međunarodna usporedba

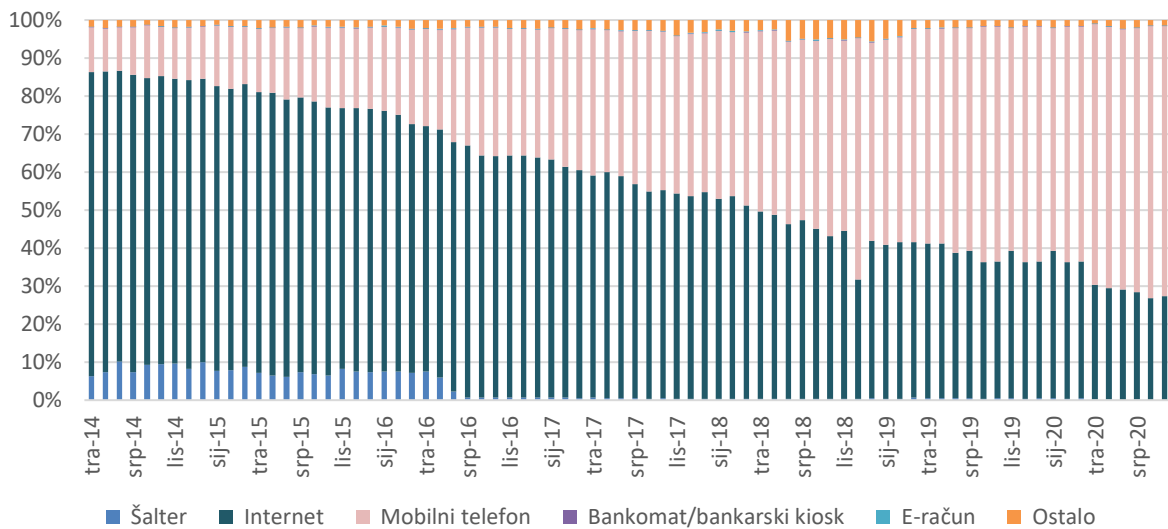
prema zadnjim objavljenim usporedivim podacima u bazi FSI

Pokrivenost loših kredita ispravnica vrijednosti i rezervacijama nalazi se iznad sredine prikazane liste zemalja, uz Mađarsku i Poljsku. Ovo je pokazatelj čija je međunarodna usporedivost najslabija, jer se u različitim državama koriste različita pravila klasifikacije plasmana i formiranja rezervacija, iako se nakon ponovne primjene IFRS 9 nakon krize očekuje ujednačavanje.

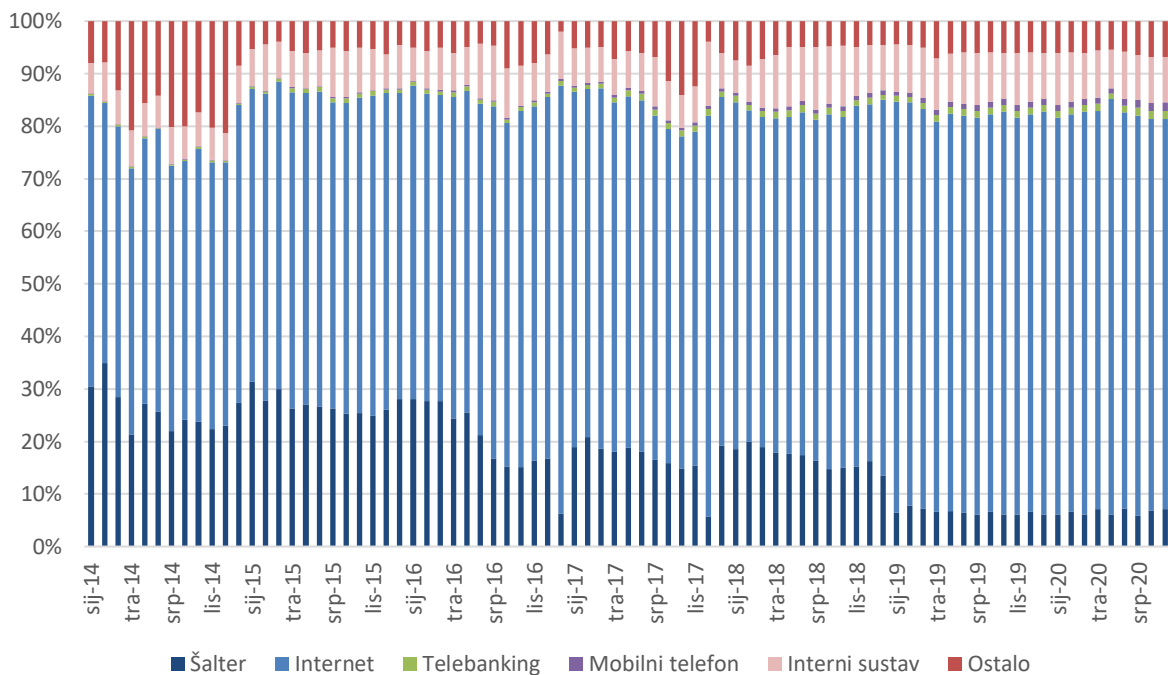
PLATNE USLUGE

40. Struktura kreditnih naloga – potrošači

Struktura naloga građana značajno se promijenila u posljednje četiri godine. Udjel poslovanja (na bazi vrijednosti transakcija) preko šaltera pao je s približno 10% na manje od 1%. Zamjetan je i značajan pad udjela internetskih usluga koje je zamijenilo sve veće korištenje mobilnih usluga. Ono je u rujnu 2020. činilo 62% ukupnih elektroničkih usluga i 35% ukupne vrijednosti kreditnih naloga (transfera) građana.

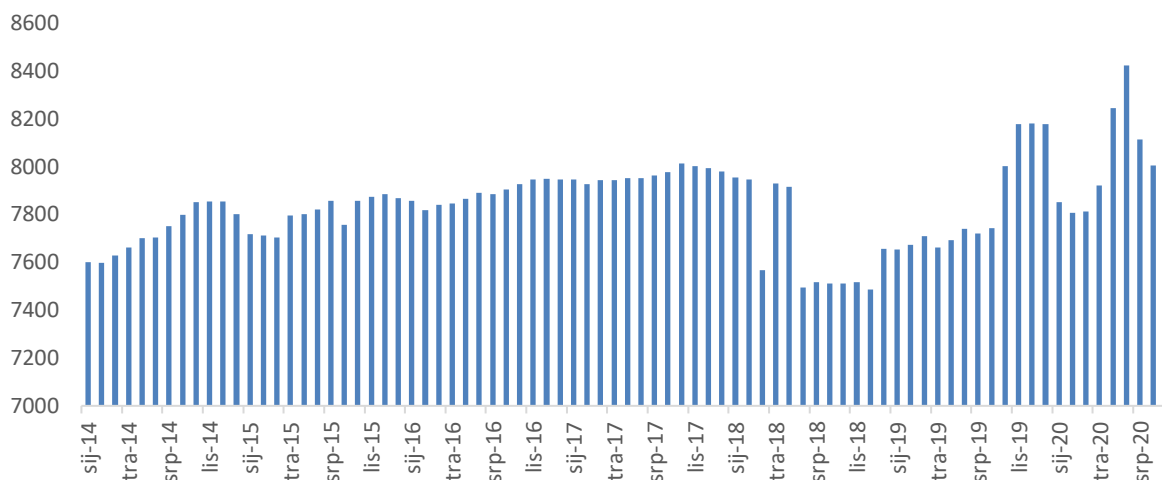
41. Struktura kreditnih naloga – nepotrošači

U strukturi naloga u ovom sektoru dominira internet bankarstvo, čiji je udjel povećan s 52% u 2014. godini na 71% u rujnu 2020. godine. Ovaj rast je najvećim dijelom nadomjestio smanjenje udjela poslovanja preko šaltera. Interni sustavi obveznika zadržali su stabilan udjel u strukturi od oko 8%, dok je udjel ostalih usluga smanjen sa 16% na 6% vrijednosti elektroničkih naloga.

42. Broj izdanih kartica

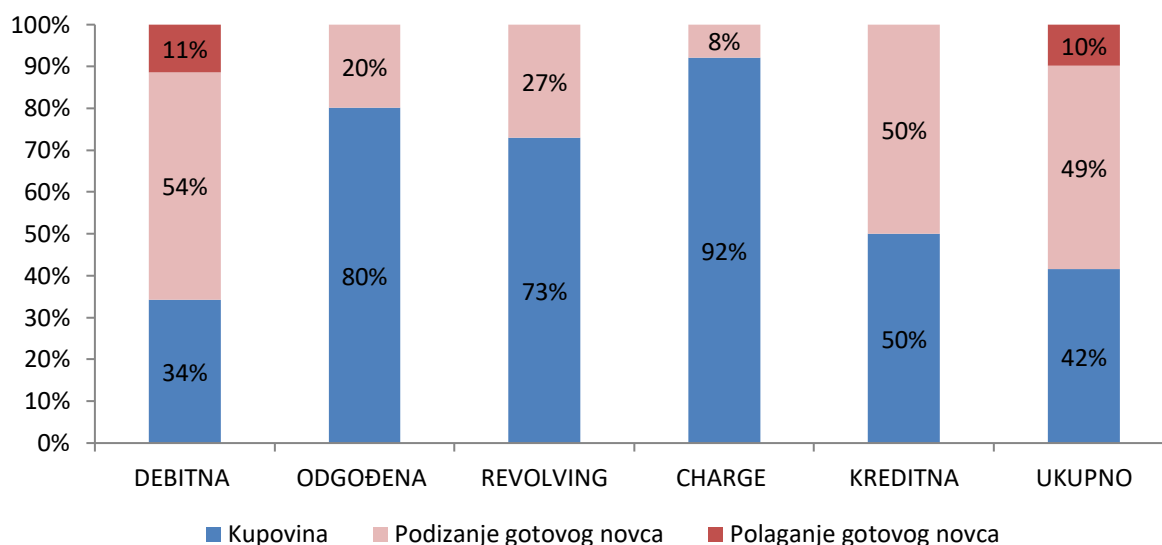
u tisućama

Nakon što je broj izdanih kartica dosegnuo maksimum u lipnju 2020. godine, u posljednjih nekoliko mjeseci broj izdanih kartica se počeo smanjivati i u rujnu je pao ispod 8 milijuna.

43. PODACI O KARTIČNOM PLAĆANJU

30.09.2020.

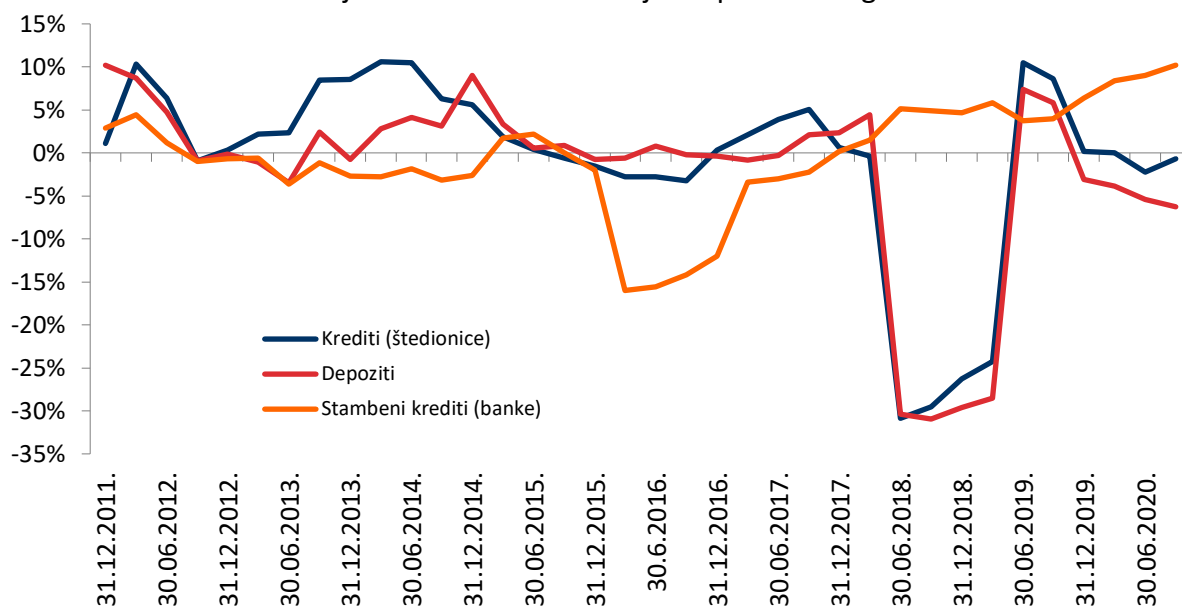

U Hrvatskoj je u rujnu 2020. godine promet po svim kategorijama kartica iznosio oko 15 milijardi kuna. Najveći udjel u prometu imale su debitne kartice (oko 13 milijardi). Podaci HNB-a o namjeni kartica pokazuju kako se debitne i kreditne kartice većinom koriste za podizanje gotovog novca dok se odgođene, revolving i charge kartice koriste za kupovinu.

STAMBENE ŠTEDIONICE

44. Stopa rasta kredita i oročenih depozita kod stambenih štedionica*

Promjena u odnosu na isti mjesec prethodne godine

*Napomena: od siječnja 2013. serija sadrži strukturni lom uslijed promjene metodologije HNB-a

Podaci o štedionicama nisu usporedivi u odnosu na prethodne godine nakon što je nastupila promjena kod nekoliko štedionica. Pad 2018. približno je jednak tržišnom udjelu bivše vodeće štedionice koja je tada pripojena matičnoj banci. U trećem kvartalu 2020. u stambenim štedionicama zabilježeni su blagi pad kredita i depozita zbog slabe poslovne aktivnosti svih osim jedne od preostale tri stambene štedionice.

Metodologija i izvori

Novčana masa M1 i ukupna likvidna sredstva M4 (tablica A1, Statistički pregled HNB-a)

Depoziti stanovništva i depoziti poduzeća (zbir podataka iz tablica D6, D7 i D8 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel deviznih u ukupnim depozitima stanovništva (izračun na temelju tablica D6, D7 i D8 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel inozemne u ukupnoj pasivi (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

Udjel kapitala u ukupnoj pasivi (tromjesečno statističko izvješće HNB-a)

Struktura izvora sredstava banaka (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

U depozite i instrumente tržišta novca ubrajaju se i ograničeni i blokirani depoziti, depoziti države i krediti primljeni od HNB-a. Kapitalski računi su veći od kapitala iz tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a jer se ovdje konstruiraju prema metodologiji monetarne statistike, dok su u kvartalnom statističkom izvješću sastavljeni prema konceptu kapitala iz statističkih izvještaja. Prikazana struktura se ne mora zbrajati u 100% jer je s prikaza izostavljena stavka ostalo (neto) koja nema značaja, ali utječe na zbroj.

Plasmani (tablica A1, Statistički pregled HNB-a)

Kreditni stanovništvu, trgovačkim društvima i državi (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Kreditni stanovništvu, trgovačkim društvima i državi – transakcije (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Stope rasta kredita stanovništvu po vrstama (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, kvaliteta kredita po sektorima, Internetska stranica HNB-a)

Dvanaestomjesečni prosjek transakcija (konsolidirana bilanca banaka D1, Statistički pregled HNB-a)

Dvanaestomjesečni prosjek stope rasta novoodobrenih bruto kredita (Tablice kamatnih stopa G6a-G6c)

Struktura kredita stanovništvu po vrstama (Pokazatelji poslovanja kreditnih institucija, kvaliteta kredita po sektorima, Internetska stranica HNB-a)

Omjer kredita i depozita (konsolidirana bilanca banaka D1 statističkog pregleda HNB-a)

U brojnik ulaze potraživanja od države, trgovačkih društava i stanovništva, a u nazivnik svi depoziti, što uključuje i depozite države i ograničene i blokirane depozite. Ako se pokazatelj konstruira na temelju podataka o kreditima u užem smislu (zajmovi) omjer je puno niži (za oko 20 postotnih bodova).

Struktura aktive banaka (tromjesečno statističko izvješće HNB-a)

Stopa rasta kredita poduzećima u EU i Hrvatskoj (ECB StatisticalDataWarehouse)

Stopa rasta kredita stanovništvu u EU i Hrvatskoj (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na dugoročne depozite stanovništva u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite stanovništva u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne depozite poduzeća u eurima (ECB StatisticalDataWarehouse za druge zemlje)

Referentne kamatne stope (Hrvatska udruga banaka za Nacionalnu referentnu stopu NRS, metodologija raspoloživa na www.hub.hr; European Banking Federation, EBF, za Euribor, povijesni podaci raspoloživi na <http://www.euribor-ebf.eu/euribor-org/euribor-rates.html>)
Podatak za Euribor računa se kao prosjek dnevnih podataka u kvartalu.

CDS Spread (Erstebank CEE Macroand FI Daily)

Indeks regulacijskog opterećenja IRO (Hrvatska udruga banaka)

Indeks regulacijskog opterećenja IRO predstavlja granični trošak monetarne i devizne regulacije koji banka mora platiti kako bi na tržištu prikupila dodatnu jedinicu izvora sredstava radi odobravanja dodatne jedinice plasmana. U izračun indeksa ulaze svi oblici obvezne rezerve, obvezni omjeri devizne likvidnosti i troškovi osiguranja depozita. Indeks predstavlja vagani prosjek troškova koji se obračunavaju na pojedine komponente pasive, pri čemu se za pondere uzimaju udjeli pojedinih komponenti u ukupnoj pasivi prilagođenoj za dijelove na koje se ne obračunava regulacijski trošak. Indeks ne uzima u obzir troškove prudencijalne regulacije. Metodologiju indeksa za HUB je razvila Arhivalitika 2006., a indeks se od 2007. redovito objavljuje u publikaciji HUB Analize jednom godišnje, gdje zainteresirani čitatelj može pronaći metodološke detalje (www.hub.hr).

Prosječne kamatne stope na stambene kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na potrošačke kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na okvirne kredite stanovništvu (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na kratkoročne kredite poduzećima (ECB StatisticalDataWarehouse)

Prosječne kamatne stope na dugoročne kredite poduzećima (ECB StatisticalDataWarehouse)

Neto kamatna marža (NIM) (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Neto kamatna marža (engl. netinterestmargin, NIM) računa se kao jednostavna razlika prosječno naplaćene aktivne kamatne stope i prosječno plaćene pasivne kamatne stope. Prosječno naplaćena

aktivna kamatna stopa računa se kao ukupni kamatni prihod podijeljen s osnovicom na koju se naplaćuje kamata, a u koju ulaze sve stavke aktivne strane bilance iz tromjesečnog statističkog izvještaja osim gotovine, ulaganja, materijalne imovine, preuzete imovine, kamata, naknada i ostale imovine. Prosječno plaćena pasivna kamatna stopa računa se kao ukupni kamatni trošak podijeljen s osnovicom na koju se plaća kamata, a u koju ulaze sve komponente pasive osim kapitala, derivatnih i drugih financijskih obaveza i kamata, naknada i ostalih obaveza. Brojnici izraza računaju se kao zbrojevi zadnja četiri kvartala, a nazivnici kao prosjeci stanja na kraju zadnja četiri kvartala.

Udjel neto kamatnog i nekamatnog u ukupnom prihodu (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Ukupni prihod je zbroj neto kamatnog i neto nekamatnog prihoda. Računa se kao zbroj stavki u zadnja četiri tromjesečja.

Omjer operativnih troškova i dohotka / *cost-income* omjer (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Operativni troškovi odgovaraju računovodstvenoj stavci opći i administrativni troškovi i amortizacija, u koju se, prema metodologiji statističkog izvještavanja, ne uračunavaju premije osiguranja depozita.

Ukupni troškovi rezerviranja za gubitke u % rezultata prije rezerviranja (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Rezultat prije rezerviranja računa se kao razlika neto prihoda i općih i administrativnih troškova i amortizacije.

Dobit nakon oporezivanja / neto dobit (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Podatak za svaki kvartal se računa kao zbir zadnja četiri kvartala, tako da se konstrukcijski radi o godišnjoj stopi promjene pomičnog prosjeka računatog s pomakom od četiri kvartala. Podaci se konstruiraju na temelju nerevidiranog statističkog izvještaja, pa je moguća pojava manjih razlika u odnosu na kasnije revidirane podatke.

Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) i prosječni kapital (ROAE) (izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvješća HNB-a)

Kumulativ (zbroj) dobiti za zadnja četiri kvartala stavlja se u odnos prema prosječnom stanju aktive (ROAA – engl. return on average assets) i prosječnom stanju kapitala (ROAE – engl. return on average equity).

Povrat na prosječnu aktivu (ROAA): međunarodna usporedba (za Hrvatsku vlastiti izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvještaja, za druge zemlje Financial Soundness Indicators MMF-a, www.fsi.imf.org)

Povrat na prosječni kapital (ROAE): međunarodna usporedba (za Hrvatsku vlastiti izračuni na temelju tromjesečnog statističkog izvještaja, za druge zemlje Financial Soundness Indicators MMF-a, www.fsi.imf.org)

Stopa adekvatnosti kapitala (Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, objavljeno u okviru supervizorske javne objave, statistički podaci, na www.hnb.hr)

Stopa adekvatnosti kapitala 2012.: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial Soundness Indicators, www.fsi.imf.org)

Omjer loših kredita: stanovništvo i trgovačka društva (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po sektorima, na www.hnb.hr)

Loši krediti su djelomično nadoknadivi (B) i nenadoknadivi krediti (C) sukladno Odluci HNB-a o klasifikaciji plasmana. Omjer loših plasmana u pravilu je niži od omjera loših kredita.

Omjer loših kredita: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial SoundnessIndicators, www.fsi.imf.org)

Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po sektorima, na www.hnb.hr)

Rezerve za gubitke odgovaraju pojmu ispravci vrijednosti kod ovog statističkog izvora.

Stopa pokrića loših kredita rezervama za gubitke: međunarodna usporedba (prema zadnjim podacima koji su uvršteni u MMF-ovu bazu podataka Financial SoundnessIndicators, www.fsi.imf.org)

Valutna struktura omjera loših kredita (Supervizorska javna objava, statistički podaci, Pokazatelj poslovanja kreditnih institucija, Kvaliteta kredita po valutama, na www.hnb.hr)

Valutna usklađenost imovine i obaveza u % ukupne bilančne svote (agregirano tromjesečno statističko izvješće, listovi VSI1_19 i VSO1_20)

Struktura elektroničkih naloga – potrošač (Platne usluge, Kreditni transfer i trajni nalog, Tablica PT1, na www.hnb.hr)

Struktura elektroničkih naloga – nepotrošač (Platne usluge, Kreditni transfer i trajni nalog, Tablica PT1, na www.hnb.hr)

Broj izdanih kartica (Platne usluge, Izdavanje platnih instrumenata, Tablica PK2, na www.hnb.hr)

Podaci o kartičnom plaćanju (Platne usluge, Izdavanje platnih instrumenata, Tablica PK2, na www.hnb.hr)

Stopa rasta kredita i oročenih depozita kod stambenih štedionica (Agregirano statističko izvješće HNB-a za stambene štedionice)

List of Figures

1. Money M1 and broad money M4 (year on year change in %)
2. Household and corporate deposits (year on year change in %)
3. Share of foreign currency deposits in total deposits of households (in %)
4. Share of foreign liabilities in total liabilities (in %)
5. Share of capital in total liabilities (in %)
6. Structure of banking sector liabilities (in %)
7. Domestic credit (in HRK mn and year on year change in %)
8. Loans to households, corporate sector and government (year on year change in %)
- 8a. Loans to households, corporate sector and government - transactions (12 MMA)
- 8b. Loans to households and corporate sector (year on year change in %, 12 MMA)
9. Household loans by type of loans (year on year change in %)
10. Structure of household loans by type (in %)
11. Loan to deposit ratio (in %)
12. Structure of banking sector assets (in %)
13. Loans to corporate sector in Croatia and EU countries (year on year change in %)
14. Loans to households in Croatia and EU countries (year on year change in %)
15. Average interest rates on household long-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
16. Average interest rates on household short-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
17. Average interest rates on corporate short-term deposits in EUR (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
18. Reference interest rates (Euribor and National reference interest rate) in %
19. CDS spread (in bps)

20. Index of regulatory burden in banking sector in %
21. Average interest rates on loans for house purchase (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
22. Average interest rates on loans for consumption (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
23. Average interest rates on overdrafts (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
24. Average interest rates short-term loans for corporations (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
25. Average interest rates long-term loans for corporations (Croatia, Eurozone minimum and maximum) in %
26. Net interest margin (in %)
27. Share of interest and non-interest revenues in total revenues (in %)
28. Cost-income ratio (in %)
29. Share of provisions in net operating income (in %)
30. Net operating income (in 000 HRK)
31. Return on average assets (ROAA) and Return on average equity (ROAE) (in %)
32. Return on average assets (ROAA) – international comparison (in %)
33. Return on average equity (ROAE) – international comparison (in %)
34. Capital adequacy ratio (CAR) in %
35. Capital adequacy ratio (CAR) – international comparison (in %)
36. NPL ratio (total, household and corporate sector) in %
37. NPL ratio – international comparison (in %)
38. Bank provisions to NPL ratio (total, household and corporate sector) in %
39. Bank provisions to NPL ratio – international comparison (in %)
40. Structure of electroing orders - consumer

41. Structure of electroing orders - non-consumer

42. Number of payment cards

43. Structure of payment cards

44. Rate of growth of loans and term deposits with housing savings banks